

THE PRISONER OF ZENDA

ANTHONY HOPE

မောင်သိန်းလွင်
ဇင်းဒါးအကျဉ်းသား

1411

ဦးတာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး

ဦးအရေး

တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး

ဦးအရေး

အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဦးအရေး

OUR THREE MAIN NATIONAL CAUSES

NON-DISINTERGRATION THE UNION

OUR CAUSES

NON-DISINTERGRATION OF NATIONAL SOLIDARITY

OUR CAUSES

CONSOLIDATION OF NATIONAL SOVEREIGNTY

OUR CAUSES

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်ရေးသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသော
တာဝန်ဖြစ်သည်။

EMERGENCE OF THE STATE
CONSTITUTION IS THE PRIME TASK OF
ALL UNION NATIONALS

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက် - ၇၅၇/၂၀၀၀ (၁၀)
- အဖုံးခွင့်ပြုချက် - ၇၃၃/၂၀၀၀ (၁၀)
- အဖုံး+အတွင်းသရုပ်ဖော် - ကိုဆန်း
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးသန်းဆွေ (၀၁၄၇၃)
- စစ်သည်တော်စာပေ၊
- အမှတ်-၁၁၃၁(က)၊ ဥယျာဉ်လမ်း
- ၁၉-ရပ်ကွက်၊ ဒဂုံတောင်ပိုင်း။
- ပုံနှိပ်သူ - ဦးဝင်းလွင် (မြ - ၀၅၃၆၆)
- ရွှေဟင်္သာပုံနှိပ်တိုက်
- အမှတ်(၇)၊ ဈေးလမ်း၊
- ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်။
- ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်
- ၂၀၀၀-ပြည့်၊ အောက်တိုဘာလ
- စာအုပ်ချုပ် - စိန်ကြည်၊ (ဗိုလ်အောင်ကျော်)
- အုပ်ရေ - ၁၀၀၀
- တန်ဖိုး - ၂၀၀၀-ကျပ်
- ဖြန့်ချိရေး - ရွှေတိဂုံ စာပေ
- အမှတ် ၂၆၃၊ ပ-ထပ်၊
- ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း၊
- ကျောက်တံတား။
- ဖုန်း - ၇၀၉၁၉၁
- ကောင်းသန့် စာပေ
- အမှတ် ၁၄၇၊ ပ-ထပ်၊ ၃၇လမ်း
- ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။
- ဖုန်း - ၂၇၈၃၆၈

* * * * *

ဘာသာပြန်စာပေ

မုံရွာဝင်းဝေ

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိသောအခါတွင် စာပေ ဆိုင်ရာဌာနကြီးတစ်ခုအနေဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်ပေါက်လာ သောအဖွဲ့အစည်းမှာ စာပေဗိမာန်ဖြစ်ပါသည်။ စာပေဗိမာန်၏ မူလနာမည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန်စာပေအသင်းဖြစ်ပြီး နောင်တွင်မှ စာပေဗိမာန်ဟူ၍ အမည်ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းဖြစ် ပါသည်။

စာပေဗိမာန်၏ အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်မှာ “ကမ္ဘာ့ အမွေကို မြန်မာစာပေဖြင့် ရရှိစေအံ့” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေထားသော သုတ၊ ရသ ကမ္ဘာ့ စာပေများကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆို၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကာ ပြည်သူ လူထုလက်အတွင်းသို့ ပြန့်ချိပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စာပေဗိမာန်သည် ကမ္ဘာ့ သုတ စာပေများကို မြန်မာဘာသာသို့ပြန်ဆိုကာ လူထုအလင်း၊ လူထု အိတ်ဆောင်၊ နှစ်ငါးဆယ်ကမ္ဘာ့ရေးရာ စသော စာစဉ်များဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပေးခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ရသစာပေဖြစ်သည့် “ဒေးဗစ်ကော့ပါးဖီး၊ ဂျိန်းအဲယား၊ ဂါလီဇာ၏ခရီးစဉ်၊ ကမ္ဘာ့ ပတ်လည်ရက်ရှစ်ဆယ်” စသော ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကိုလည်း မြန်မာဘာသာပြန်ဆို၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပေးခဲ့ပါသည်။

စာပေဗိမာန်သည် ၁၉၄၈-ခုနှစ်မှစ၍ စာပေ ဗိမာန်ဆုကို ချီးမြှင့်ခဲ့ရာ ပထမတွင် ကာလပေါ် ဝတ္ထုဆု တစ်ဆုတည်းကိုသာ ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ဘာသာပြန်စာပေ၏ အရေးပါအရာရောက်

မူကို သိမြင်သော စာပေဗိမာန်သည် ၁၉၅၁-ခုနှစ်မှစ၍ စာပေ
ဗိမာန်ဆုတွင် ဘာသာပြန်စာပေကိုပါ ထည့်သွင်းခိုးမြှင့်ရန်
သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း ထိုနှစ်တွင် အရည်အချင်း ပြည့်မီသော
ဘာသာပြန်စာအုပ်မရှိသဖြင့် ဆုမခိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့ပါ။

၁၉၅၂-ခုနှစ်တွင်မူ ပထမဆုံး ဘာသာပြန် စာပေဆု
အဖြစ် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး ချားဒစ်ကင်း (Charles
Dickens) ရေးသားသော 'ဂရိတ်အိပ် စပက်တေးရှင်း (Great
Expectation) ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း မြန်မာ
ဘာသာပြန်ဆိုသည့် "မျှော်တလင့်လင့်" ဝတ္ထုရှည်ကြီးကို ခိုးမြှင့်
နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကာလမှစ၍ ဘာသာပြန်စာပေဆုများကို
နှစ်စဉ်ခိုးမြှင့်လာခဲ့သည်မှာ ယနေ့ကိုင်အောင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုဆရာမောင်သိန်းလွင် ဘာသာပြန်ဆို၍ အင်္ဂလိပ်-
မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေလိုက်သော "ဇင်းဒါးအကျဉ်း
သား" ဝတ္ထုသည် မူရင်းစာရေးဆရာကြီး အန်သိုနီဟုပ် (Antho-
ny Hope) ၏ **The Prisoner of Zenda** ဝတ္ထု
ဖြစ်သည်။ အန်သိုနီဟုပ်သည် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး
ဖြစ်ပြီး **The Prisoner of Zenda** မှာလည်း ကမ္ဘာ့နှစ်စဉ်စာ
ရင်းဝင် ရသမြောက်ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုကြီးကို ၁၉၅၀၊
၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်းက မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့
ကြဖူးပြီး မှီငြမ်းပြု၍လည်း ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ကြဖူးရာ အသက်
အရွယ်အတန်ရပြီးသူ စာဖတ်သူများ မှတ်မိကောင်း မှတ်မိကြ
ပေလိမ့်မည်။

ဆရာမောင်သိန်းလွင်၏လက်ရာ "ဇင်းဒါးအကျဉ်းသား"
မှာ ဇာတ်လမ်းအခန်းစဉ် (Retold) ကို ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်-

မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြထားသောကြောင့် စာဖတ်သူ လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အကျိုးများဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။

ဘာသာပြန်ရာတွင် ဘာသာပြန်နည်းသုံးနည်း (ရှင်းသုံး ရှင်း) ရှိကြောင်း ဆရာကြီးများ၏ အဆိုအမိန့်ကို မှတ်သားခဲ့ရ ဖူးပါသည်။ ရှင်းသုံးရှင်းဟူသည်မှာ-

၁။ ဘာသာပြန်ခြင်း (ထရန်စလေးရှင်း: Translation)

၂။ မှီငြမ်းပြုခြင်း (အဒက်ပ်တေးရှင်း: Adaptation)

၃။ မွေးစားခြင်း (အဒေါ့ပ်ရှင်း: Adoption) ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်၏ အယူအဆကို တင်ပြရပါ လျှင် မှီငြမ်းပြုခြင်းနှင့် မွေးစားခြင်းသည် ရသစာပေကို ခံစားစေ လိုသော စာရေးဆရာတို့၏ အလုပ်ဖြစ်ပြီး ဘာသာပြန်ခြင်းသည် ဘာသာစကား တတ်ကျွမ်းစေလိုသော ပညာရှင်တို့၏ အလုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းနားလည်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိလျှင် ကမ္ဘာ့အမွေကို မြန်မာစာပေဖြင့် ပေးဝေငှ ရာ၌ ဘာသာပြန်ခြင်းနည်းကိုသာ အသုံးပြုရပါလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဆရာမောင်သိန်းလွင်၏ “ဝင်းဝါး အကျဉ်း သား” ဘာသာပြန်ဆိုမှုသည် ဘာသာစကား တတ်ကျွမ်းနား လည်လိုသူများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြ လိုက်ပါသည်။ ။

ဣန္ဒာဝါရ

(ဦးဝင်းစေ)

စာတည်းမှူးချုပ်

စာပေဗိမာန်အဖွဲ့

“စာရေးသား၏ အမှာ”

ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့် အမြဲထာဝစဉ် အနီးကပ်ထိတွေ့ နေရသူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အင်္ဂလိပ်စာ” နှင့်ပတ်သက်လျှင် သူတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို သိသည်။ “အင်္ဂလိပ်စာ” တော်မှ တတ်မှ၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီပညာရပ်များကို သူတို့ဆက်လက် လေ့လာနိုင်မည်။ အင်္ဂလိပ်စာတော်ဖို့ တတ်ဖို့အတွက် များများဖတ်၊ များများတွေး၊ များများရေးဖို့လိုသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် **A BASIC ENGLISH GRAMMAR, A BASIC ENGLISH USAGE, A GUIDE TO SENTENCE CONSTRUCTION, AMERICAN ENGLISH & BRITISH ENGLISH, PHRASAL VERBS, IDIOMS FOR EVERYDAY USE** စသည်တို့ကို ရေးသား၍ (ကျွန်တော် တတ်နိုင်သလောက်) ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အချို့လူငယ်တို့က မဖတ်ကြ။

ထိုအခါ တစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့် ကျွန်တော် ကြံဆရပြန်သည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ သံဝရပျို့ကို သတိရသည်။ “ဝါတာမိဂ” သမင်လေးအား သိမ်းသွင်းပုံကို ကျောင်းသားဘဝက ကျက်မှတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုနည်းကို သုံးမည်ဟု ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ပြီး **Bilingual Translation-Pictorial Series** အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ (သရုပ်ဖော်ပုံများဖြင့်) ပူးတွဲ ပြန်ဆိုမှုကို ကျွန်တော်စီစဉ်သည်။ ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးများ၏

ဂန္ထဝင်စာပေများကို (လေ့လာသူ လူငယ်များ အလွယ်တကူ ဖတ်ရှုနိုင်စေရန်) စာပေပညာရှင်များက အကျဉ်းချုပ် ပြန်လည် ရေးသားသော **Retold Series** များကို ဘာသာပြန်ဆိုရလျှင် ကောင်းမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုစာအုပ်များထဲတွင်မှ လူငယ် အများစု စိတ်ဝင်စားမှုရှိမည်ဟု အထင်ရဆုံး စာအုပ်များကို ရွေးချယ်သည်။

ဤ **The Prisoner of Zenda** ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကြီးကို မူရင်းအတိုင်း ဘာသာပြန်ကာ စာပေဗိမာန်မှ ထုတ်ဝေပြန်ချိ ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုကိုဖိုး၍ “အကျဉ်းသား” မြန်မာရုပ်ရှင်ကား တစ်ကား ထွက်ခဲ့ဖူးပြီ...။ အလွန်လူကြိုက်များသည်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ရန် ကျွန်တော် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်စာလေ့လာသူတို့ အကျိုးများစေရန် ဆီလျော် အောင် ပြန်ဆိုသည့် (Adaptation) နည်းကို မသုံးဘဲ၊ ဟိုက် ရိုက်ပြန်ဆိုသည့် (Translation) နည်းကို သုံးထားရာ... (အချို့နေရာတို့တွင်) မြန်မာဝါကျဖွဲ့စည်းမှုများ ထောက်နေ သည်ဆိုပါက နားလည်ခွင့်လွတ်ပေးပါဟုသာ မေတ္တာရပ်ခံရပါ တော့မည်။

စေတနာအနှစ်ဖြင့်

မောင်သိန်းကျင်

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ

စာရေးသူ၏

BILINGUAL TRANSLATION-PICTORIAL SERIES

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ
(သရုပ်ဖော်ပုံများဖြင့်) ပူးတွဲပြန်ဆိုမှုနှင့်
အခြားစာအုပ်များ

ထုတ်ဝေပြီးစာအုပ်များ

---

1. In the Beginning (John Christopher)
ကမ္ဘာဦးက ချစ်ပုံပြင်
2. Treasure Island (R.L. Stevenson)
ရတနာကျွန်း
3. Robinson Crusoe (Danial Defoe)
ရော်ဘင်ဆင်ကရူးဆိုး
4. Little-Known Facts About Well-Known People
(Dale Carnegie)
ကမ္ဘာကျော်ကြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မကျော်ကြားသောဖြစ်ရပ်များ
5. A Strange Treasure and Other Stories
အံ့ဖွယ်ရတနာနှင့် အခြားပုံပြင်များ
6. Princess Diana (Andy Hopkins)
ဝေလမင်းသမီး ခိုင်ယာနာ
7. Beginning Lessons in English
8. A BASIC ENGLISH GRAMMAR
(Third Edition) တတိယအကြိမ်
9. A GUIDE TO SENTENCE CONSTRUCTION
(Fourth Edition) စတုတ္ထအကြိမ်
10. The New Millennium Examination English

11. VOCABULARY

(Myanmar-English Words and Meanings)

သိပ္ပံနိဒါန်း စကားလုံးပဒေသာ

12. AMERICAN ENGLISH & BRITISH ENGLISH

အမေရိကန်နိုင်ငံသုံး အင်္ဂလိပ်စာနှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသုံး
အင်္ဂလိပ်စာ

13. The Prisoner of Zenda (Anthony Hope)

ဇင်းဒါးအကျဉ်းသား

14. Gulliver's Travels (Jonathan Swift)

ဂါလီဗါ၏ ခရီးစဉ်များ

မကြာမီ ထုတ်ဝေမည့် စာအုပ်များ

1. A BASIC ENGLISH USAGE

အင်္ဂလိပ်စာအသုံးအနှုန်း

2. ENGLISH PHRASAL VERBS (With Their Idioms)

3. King Solomon's Mines (Sir. H Rider Haggard)

ဆော်လမွန်ဘုရင်၏ ရတနာသိုက်

4. Tales from Shakespeare

ရှိတ်စပီးယားပုံပြင်များ

5. War and Peace (Leo Tolstoy)

စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး

6. The Coral Island (R.M. Ballantyne)

7. The Lost World (Sir Arthur Conan Doyle)

8. Alice in Wonderland (Lewis Carroll)

9. Oliver Twist (Charles-Dickens)

10. A Christmas Carol (Charles Dickens)

11. Great Expectations (Charles Dickens)

ANTHONY HOPE

THE PRISONER OF ZENDA

မောင်သိန်းလွင်
ဇင်းဒါးအကျဉ်းသား

ed by
Adrian - Vallance

ZENDA

THE PRISONER OF ZENDA

I arrived in Ruritania by train. It was my first visit to that country. The train stopped and two Ruritani-ans got on. They were customs officers. The people on the train showed the customs officers their bags and passports. I showed my passport. The officer looked at me and his eyes opened very wide. His mouth opened but he did not speak. He looked very surprised. But why was he surprised? I did not understand.

ငင်းဒါး ဒကျုံးယား

ရွှေရီတေးနီးယားကို ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ပါပြီ။
ရထားစီးပြီးလာခဲ့တာပါ။ ဒီတိုင်းပြည်ကို ပထမဦးဆုံး
လာရောက်လည်ပတ်တဲ့ ခရီးစဉ်ပါပဲ။ ရထားလည်း
ရပ်လိုက်ရော... ရွှေရီတေးနီးယား နှစ်ယောက်
ရထားပေါ်တက်လာပါတယ်။ အကောက်ခွန်အရာရှိ
တွေပေါ့၊ ရထားပေါ်ကလူတွေက သူတို့ရဲ့အိတ်တွေ၊
(ဝန်စည်စလယ်)တွေ၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တွေကို ပြကြ
ရပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့်ရဲ့ နိုင်ငံကူး
လက်မှတ်ကို ပြလိုက်တယ်။ အရာရှိက ကျွန်တော့်
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကိုကြည့်ပြီး (အံ့အားသင့်သွားဟန်
နဲ့) မျက်လုံးကြီးတွေ ပြူးသွားပြီး သူ့ပါးစပ်ကလည်း
အဟောင်းသား ဟသွားတယ်။ ဒါပေမယ့်... သူက
ဘာမှတော့မပြောပါဘူး။ သူ (ကြည့်ရတာ) အလွန်
အမင်း အံ့ဩနေဟန်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့်... ဘာကြောင့်
များ သူ့အံ့အားတသင့် ဖြစ်နေတာလဲဆိုတာတော့...
ကျွန်တော် နားမလည်ပါဘူး။

“Is my passport all right?”

He looked at the name on my passport and then he looked at me again. “Er... yes...yes...it’s...er...it’s all right.” Then he asked me in English, “Are you here for business or for a holiday, Mr Rassendyll?”

I answered him in German. German is the language of Ruritania and I speak it well. “I’ve come here for a holiday. I’m going to visit the capital city, Strelsau.”

“ကျွန်တော့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် အဆင်ပြေရဲ့ မဟုတ်လား” သူက ကျွန်တော့်နိုင်ငံကူးလက်မှတ်မှ နာမည်ကို ကြည့်လိုက်၊ (ပြီးတော့) ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လိုက်နဲ့။ “အာ... ဟုတ်... ဟုတ်... အဲဒါ... အဲ... ဒါ၊ အဆင်... ပြေပါတယ်...” (လို့ အထစ်ထစ်အငေါ့ငေါ့နဲ့ဖြေပြီး) တဲ့နောက်မှာ သူက ကျွန်တော့်ကို အင်္ဂလိပ်လို မေးလိုက်တယ်။

“ဒီကိုလာတာ အလုပ်ကိစ္စနဲ့ လာတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် အလည်သက်သက်ပဲလား၊ မစွတာ ရက်ဆန်ဒေးလ်”

ကျွန်တော်က သူ့ကို ဂျာမန်ဘာသာနဲ့ ပြန်ဖြေပါတယ်။ ဂျာမန်ဘာသာက ရွှံ့ရီတေးနီးယားပြည် သုံးဘာသာစကားလေ... ဒီဘာသာစကားကို ကျွန်တော်ကောင်းကောင်း ပြောတတ်ပါတယ်။

“ကျွန်တော်က ဒီကို အလည်အပတ်လာခဲ့တာပါ။ (ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့) မြို့တော် စထရဲဆော့ကို သွားလည်မလို့ဗျ... ”

"The hotels in Strelsau are full, Mr Rassendyll. They're full because people want to see the coronation."

"Coronation?"

"Yes. Ruritania has a new king. His coronation is on Wednesday. Today is only Monday but already the capital city is full of people."

So I said, "I'll stay in Zenda tonight and tomorrow. Then I'll go to Strelsau on Wednesday. Perhaps I'll see the coronation and the new king."

“စထရဲဆောက ဟိုတယ်တွေမှာတော့ (တည်း
ခိုသူတွေနဲ့) ပြည့်နေပြီဗျ။ မဝတာ ရက်ဆန်
အေးလ်...။” “နန်းတက်ပွဲ”ကို ကြည့်ချင်လို့ လာကြတဲ့
သူတွေနဲ့ ပြည့်နေတာ...။”

“နန်းတက်ပွဲ...။”

“ဟုတ်ပါတယ်...။ ဂ္ဂရီတေးနီးယားမှာ ဘုရင်
အသစ်တစ်ပါး နန်းတက်မယ်လေ။ ရာဇာဓိပတိ
မင်္ဂလာ နန်းတက်ပွဲကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှာ ကျင်းပမယ်။
ဒီနေ့မှ တနင်္လာနေ့ရှိသေးတာ။ ဒါပေမယ့် မြို့တော်
တစ်ခုလုံး လူတွေနဲ့ ပြည့်ကျပ်နေတာပဲ... ဗျာ”

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က “ဒီညနဲ့ မနက်ဖြန်ကို
ဇင်းဒါးမှာပဲ တည်းတော့မယ်ဗျာ။ စထရဲဆော
မြို့တော်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကျမှ သွားမယ်။ နန်းတက်ပွဲနဲ့
ဘုရင်အသစ်ကို တွေ့နိုင်ကောင်းပါရဲ့”လို့ ပြောလိုက်
မိတယ်။

At Zenda I got off the train and went to a hotel. The people at the hotel were like the customs officer: they turned their heads and looked at me.

Why did they look at me? Why were they surprised? I know the answer now but I did not know it then.

On Tuesday morning I bought a Ruritanian newspaper. I read:

ငင်းဒါးလည်းရောက်ရော၊ ရထားပေါ်က ဆင်းပြီး ဟိုတယ်တစ်ခုကိုသွားတယ်၊ ဟိုတယ်က လူတွေကလည်း အကောက်ခွန်အရာရှိတွေလိုပါပဲ (အံ့အားတွေသင့်ပြီး...)သူတို့ရဲ့ ခေါင်းတွေကို (သမင်လည်ပြန်လှည့်)ငဲ့စောင်းပြီး ကျွန်တော့်ကို တကြည့်ကြည့်နဲ့လေ။

“ဘာကြောင့် သူတို့ ငါ့ကို ကြည့်နေတာပါလိမ့်၊ ဘာကြောင့် သူတို့ အံ့အားတွေသင့်နေကြပါလိမ့်... ?” အခု (စာရေးနေတဲ့)အချိန်မှာ ကျွန်တော် သိနေပြီဖြစ်ပေမယ့် အဲဒီတုန်းကတော့ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာ ကျွန်တော် မသိခဲ့ပါဘူး။

အင်္ဂါနေ့ မနက်ကျတော့ ချစ်တေးနိုးယား သတင်းစာတစ်စောင်ကို ဝယ်ပြီး ဖတ်ပါတယ်။

KING IN ZENDA

King Rudolph will arrive in Strelsau on Wednesday morning for his coronation. Today he is staying near the castle of his brother, Duke Michael of Strelsau, near Zenda.

KING IN ZENDA

King Rudolph will arrive in Strelsau on Wednesday morning for his coronation. Today he is staying near the castle of his brother, Duke Michael of Strelsau, near Zenda.

I wanted to see the castle, so after breakfast I walked up into the hills near Zenda. At lunchtime I sat down and ate. Then I slept under a tree.

Suddenly I opened my eyes. Two men were looking down at me and they had guns.

“ဘုရင်မင်းမြတ် ဇင်းဒါးတွင် ရောက်ရှိ”

“ဘုရင်မင်းမြတ် ရှဒေါဖ်”သည် နန်းတက်ပွဲ
အခမ်းအနားအတွက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်တွင် မြို့တော်
“စထရဲဆော”သို့ ရောက်ရှိမည်၊ ယနေ့ “ဇင်းဒါး”မြို့
အနီးရှိ ညီတော်မြို့စားမင်း “မိုက်ကယ်လ်”၏ ရဲတိုက်
ကြီးအနီးတွင် စခန်းချရပ်နား အနားယူတော်မူလျက်ရှိ
သည်။

အဲဒီ ရဲတိုက်ကို ကျွန်တော် တွေ့ချင်(စိတ်ပေါ်
လာ)ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မနက်စာလည်းစားပြီးရော
ဇင်းဒါးအနီးအနားက တောင်ကုန်းလေးတွေပေါ်ကို
တက်လာခဲ့ပါတယ်။ နေ့လယ်စာစားချိန်ရောက်တော့
(သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်မှာ)ထိုင်ပြီး နေ့လယ်စာကို
စားလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် အဲဒီသစ်ပင်ရိပ်မှာပဲ
ကျွန်တော် (အနားယူရင်း)အိပ်ပျော်သွားပါတယ်။

ရုတ်တရက်ပါပဲ... (ကျွန်တော် အိပ်ရာက နိုး
သွားပြီး) မျက်လုံးတွေကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ လူ
နှစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ငုံ့ကြည့်နေကြတယ်။
သူတို့ (လက်ထဲမှာ)လည်း သေနတ်တွေနဲ့...။

"Look at his face!" said the older man. The younger man said to me, "What's your name?"

I stood up. "What's your name?" I asked.

The young man smiled. "This is Colonel Sapt and I'm Fritz von Tarlenheim."

"I'm Rudolph Rassendyll. I'm English and —" I stopped, because I suddenly saw another man. The man came nearer. His face was my face! His red hair was my red hair!

"It's the king," said Colonel "Sapt."

“သူ့ . . မျက်နှာကိုကြည့်စမ်း . . .” လို့ အသက်

ပိုကြီးတဲ့သူက ပြောလိုက်တယ်။ အသက်ငယ်တဲ့လူက-

“သင့်နာမည် ဘယ်လိုခေါ်သလဲ?”

ကျွန်တော်က မတ်တပ်ထရပ်လိုက်ပြီး-

“သင့်နာမည်ကရော ဘယ်သူလဲ?”

အသက်ငယ်တဲ့ လူက ပြုံးလိုက်တယ်။ “သူက ဝိုင်းမှူးကြီး ဆက်ပ် ပါ။ ကျွန်တော်က ဖရစ်ဇ်ဗွန်တာ လန်ဟိန်း ပါ”

“ကျွန်တော်က ရွှေဒေါ်ဖ်ရက်ဆန်ဒေးလ် ပါ။ ကျွန်တော်က အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ . . .”

ကျွန်တော် (စကားဆက်မပြောနိုင်တော့ဘဲ စကားပြော)ရပ်သွားပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆို ကျွန်တော်က အခြားလူတစ်ယောက်ကို တွေ့လိုက်ရလို့ပါပဲ။ အဲဒီလူက ကျွန်တော့်အနားကို ကပ်လာတယ်။ သူ့မျက်နှာသွင်ပြင်က ကျွန်တော့်မျက်နှာသွင်ပြင်၊ သူ့ရဲ့ အနီရောင်ဆံပင်က ကျွန်တော့်ရဲ့ အနီရောင်ဆံပင်နဲ့ (တထေရာတည်းပါပဲ)

“ဒါက . . . ဘုရင်မင်းမြတ်ပါ” ဝိုင်းမှူးကြီး ဆက်ပ် က ပြောပါတယ်။

The king saw me and stopped suddenly. I looked at him and he looked at me. Now I understood the surprise of the customs officer: my face was the face of the king of Ruritania! Only one thing was different: I had a beard, but the king did not.

The king began to laugh. Then he came and took my hand. "I have a new cousin! You must have dinner with me tonight, cousin."

ဘုရင်လေးက ကျွန်တော့်ကိုမြင်တော့ ရုတ်တရက် ရပ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို (အသေအချာ)စိုက်ကြည့်မိသလို၊ သူကလည်း ကျွန်တော့်ကို ကြည့်ပါတယ်။ အခုမှပဲ အကောက်ခွန်အရာရှိတွေ အံ့အားသင့်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းကို ကျွန်တော် နားလည်မိပါတော့တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရုပ်ရည်၊ ကျွန်တော့်ရဲ့ မျက်နှာက ရှုစိုတေးနိုးယား ဘုရင်လေးရဲ့ မျက်နှာနဲ့ တထေရာတည်းတူနေတာကိုး။ တစ်ခုပဲ ကွာခြားပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာက မုတ်ဆိတ်မွေးတွေရှိတယ်။ ဘုရင်လေးမှာက မရှိဘူးလေ။

ဘုရင်လေးက ရယ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ဆီလာ. . . ကျွန်တော့်လက်ကိုဆွဲပြီး (ပြောလိုက်တယ်)

“ကျုပ်မှာ ညီအစ်ကိုတော်ဝမ်းကွဲအသစ် တစ်ယောက်ရတာပဲဟေ့၊ ဒီည ညစာကို ကျုပ်နဲ့အတူ စားရမယ်နော်. . . ညီတော်”

The king, Colonel Sapt and Fritz von Tarlenheim took me to a hunting lodge. A manservant met us at the front door of the hunting lodge. "Is dinner ready, Joseph?" the king asked the manservant.

"Yes, Your Highness."

We sat down and ate. Then the king said, "Bring some more wine, Joseph." The wine was very good. The king drank and laughed and talked. "More wine!" cried the king.

"Remember tomorrow," said Fritz. "We must leave early for Strelsau."

ဘုရင်လေး၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ဆက်ပါ၊ ဖရစ်ခ် ဗွန်
တာလန်ဟိန်း တို့က ကျွန်တော့်ကို အမဲလိုက်
စံအိမ်တော်တစ်ခုဆီ ခေါ်သွားပါတယ်။ ယောက်ျား
(အစေခံ) မင်းမှုထမ်းတစ်ယောက်က အမဲလိုက်
စံအိမ်တော်၊ အဝင်ဝတံခါးမှာ ကျွန်တော်တို့ကို
လာရောက်ကြိုဆိုပါတယ်။ မင်းမှုထမ်း တစ်ယောက်
ကို ဘုရင်လေးက မေးလိုက်တယ်။

“ညစာ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီလားဟေ့ ဂျိုးဇက်”

“အသင့်ဖြစ်ပါပြီ... အရှင်”

ကျွန်တော်တို့ အတူတူထိုင်ပြီး ညစာ သုံး
ဆောင်ကြပါတယ်၊ ဘုရင်လေးက

“ဗိုင်အရက်ထပ်ယူခဲ့စမ်း... ဂျိုးဇက်” ဗိုင်
အရက်က သိပ်ကောင်းပါတယ်...၊ ဘုရင်လေးက
သောက်လိုက်...၊ စားလိုက်...၊ ရယ်မောလိုက်နဲ့။

“ဗိုင်အရက် ထပ်ပေးစမ်းဟေ့...”

“မနက်ဖြန် မနက်စောစော စထရဲဆော ကို
ကြွမြန်းတော်မူရမှာဖြစ်ပါတယ်၊ သတိထားတော်မူပါ
အရှင်မင်းမြတ်”လို့ ဖရစ်ခ် က လျှောက်တင်တော့
ဘုရင်လေးက ရယ်မောပြီး...

"Oh, tomorrow, tomorrow!" laughed the king. "Tomorrow is my coronation but tonight I will drink with my new cousin." And we drank another bottle and another.

At 12 o'clock there were a lot of empty bottles on the table. The king sat back in his chair and said, "I've drunk enough. Now I'm going to sleep."

But then Joseph put a very old bottle on the table and said to the king, "This is the best wine in Ruritania. His Highness the Duke of Strelsau has given it to you."

“အင်... မနက်ဖြန်... မနက်ဖြန်၊ မနက်
ဖြန်ဆိုရင် ငါ့ရဲ့ နန်းတက်မင်္ဂလာနေ့ပေပဲ။ ဒါပေမယ့်
ဒီညတော့ ကျုပ်ရဲ့ညီတော်မောင်အသစ်ကုလေးနဲ့
သောက်လိုက်ဦးမယ်ဟေ့”

ကျွန်တော်တို့ တစ်ပုလင်းပြီး တစ်ပုလင်း
သောက်ကြပါတယ်။ ည (၁၂)နာရီလောက်ရောက်
တော့ စားပွဲပေါ်မှာ (သောက်ပြီးသား)ပုလင်းလွတ်
တွေ အများကြီးပုံနေပြီလေ။ ဘုရင်လေးက သူ့ရဲ့
ကုလားထိုင်ကို မှီထိုင်လိုက်ရင်း-

“မူး... ပြီဟေ့၊ အိပ်တော့မယ်ကွ”

ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာပဲ ကျိုးဇော် က၊ သက်
တမ်းရင့် နှစ်ချို့ (ဝိုင်အရက်)တစ်ပုလင်းကို စားပွဲပေါ်
တင်ပေးလိုက်ပါတယ်။

“ဒါက ရွှေရီတေးနီးယား တစ်ပြည်လုံးမှာ အ
ကောင်းဆုံး ဝိုင်အရက်ပါ။ စထရဲဆောမြို့စားက
အရှင်ကို ဆက်သလိုက်တာပါ” လို့ လျှောက်တင်တယ်။

"The Duke of Strelsau — my brother Michael!" laughed the king. "That's nice of him! I will drink it all." The king emptied the bottle and then we all slept.

Cold water hit my face. I jumped up angrily.

"It's five o'clock," Sapt said.

"So what?"

"Look there," said Fritz. King Rudolph lay on the table and there was water on his face.

"We can't wake the king up."

Sapt hit the king's face but he still slept. I put my ear to the king's heart. I lis-

“စထရဲဆောမြို့စား၊ ကျုပ်ရဲ့ညီတော်မောင် မိုက်ကဏ် လား” ဘုရင်လေးက ရယ်မောပြောဆိုပါတယ်။ “ကောင်းပါလေ့ကွယ်၊ တစ်ပုလင်းလုံးကုန်အောင် ငါသောက်ပစ်လိုက်မယ်”

ဘုရင်လေးက ဝိုင်ပုလင်းကို ကုန်အောင် သောက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ အိပ်ပျော်သွားကြပါတယ်။

အေးစက်နေတဲ့ ရေတွေက ကျွန်တော့်မျက်နှာကို လာထိတော့၊ ဒေါသဖြစ်ဖြစ်နဲ့ ကျွန်တော် ထပြီး ခုန်လိုက်မိတယ်။ ဆက်ပ် က -

“ငါးနာရီ ထိုးပြီ”

“အဲဒီတော့... ဘာဖြစ်လဲ”

“ဟိုမှာ ကြည့်ပါဦး” ဖရစ်စ် က ပြောလို့ (ကြည့်လိုက်တော့)၊ ဘုရင်လေး ရှေ့ဖိုဖို က စားပွဲပေါ်မှာ မှောက်နေတယ်။ သူ့မျက်နှာကိုလည်း ရေနဲ့ လောင်းထားတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ဘုရင်လေးကို နှိုးလို့မရဘူးဗျ” ဆက်ပ် က ဘုရင်လေးရဲ့မျက်နှာကို လှုပ်ပြီး နှိုးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မနိုးဘူး၊ အိပ်ပျော်နေဆဲပါပဲ။

tened. His heart was very slow.

"Perhaps somebody put a drug in that last bottle," I said. "We must get a doctor."

Sapt said, "If there was a drug in the bottle, a doctor can't help and the king can't go to Strelsau."

"But, the coronation?"

"We must say he's ill," said Fritz.

"Ill!" repeated Sapt. "The people have heard that lie before. They know he drinks a lot and they'll be angry. They'll give the crown to his brother, Michael."

ဘုရင်လေးရဲ့ နှလုံးကို ကျွန်တော် နားနဲ့ ကပ်ပြီး နားထောင်ကြည့်တယ်။ နှလုံးခုန်နှုန်းက သိပ် နှေးနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

“နောက်ဆုံးသောက်တဲ့ ပုလင်းကို တစ်ယောက် ယောက်က ဆေးခတ်တာဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆရာဝန်တစ် ယောက်လောက် ပင့်ရအောင်” လို့ ကျွန်တော်ကပြော တော့ ဆက်ပ် က-

“ဝိုင်ပုလင်းထဲ ဆေးခတ်တာသာမှန်ရင် ဆရာ ဝန်လည်း ကယ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဘုရင်လေးလည်း စထရဲဆော ကို သွားနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။”

“ဒါပေမယ့် . . . နန်းတက်မင်္ဂလာအတွက် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ”

ဖရစ်စ် က “ဘုရင်မင်းမြတ် နာမကျန်းဖြစ်နေ တော်မူတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ကြေညာမယ်ဗျာ”

ဆက်ပ် က . . . “နာမကျန်းဘူးလို့ ကြေညာ မယ် ဟုတ်စ . . . ဒီလို မုသားစကားမျိုးကို လူတွေက ကြားဖူးပြီးသား။ အရက်တွေသိပ်သောက်လို့ မလာ နိုင်တာလို့သိသွားရင် ဒေါသပူန်ထ မကျေမနပ်ဖြစ်ကြ မှာပဲ။ ဒါဆို “သရဖူ”ကို သူ့ရဲ့ညီတော် မိုက်ကယ် ကို လွှဲအပ်ကြမှာပဲ”

"But Michael loves the king, doesn't he?" I asked.

"No," said Sapt. "They want the same crown and the same wife."

"But will Michael take his brother's crown?"

Sapt looked at me. "Who put the drug in the wine? Michael did. Michael's soldiers are all in Strelsau today. Yes, Michael will take the crown if Rudolph can't go to Strelsau today."

Nobody spoke. Then Sapt said to me,

“ဒါပေမယ့် မိုက်ကယ် က ‘ဘုရင်လေး’ကို
ချစ်တယ် မဟုတ်လား” လို့ ကျွန်တော်ကမေးတော့. .

“ဘယ်ကလာ ချစ်ရမှာလဲ သူတို့က (နန်းလု
ဖက်၊ ရည်းစားလုဖက်ဗျ) ဒီ ‘သရဖူ’ကို နှစ်ယောက်လုံး
က လိုချင်သလို၊ ကြင်ရာတော်မင်းသမီးကိုလည်း နှစ်
ယောက်လုံးက လိုချင်နေတာဗျ”

“ဒါပေမယ့် မိုက်ကယ် က သူ့နောင်တော်ရဲ့
“သရဖူ”ကို ယူပါ့မလား”

ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လိုက်တယ်။
“ဝိုင်အရက်ထဲ ဆေးခတ်တာ ဘယ်သူလဲ. . . ?၊ မိုက်
ကယ်ပေါ့၊ မိုက်ကယ် ရဲ့ စစ်သားတွေအားလုံးလည်း
စထရဲဆော မှာ ဒီနေ့ရောက်နေကြပြီ၊ ဒီနေ့သာ
ရုဒေါ့စ် က စထရဲဆော ကို မသွားနိုင်ရင် မိုက်ကယ်
က သရဖူကိုယူပြီး နန်းတက်ပွဲ ကျင်းပပစ်လိုက်
မှာပဲ. . .”

ဘယ်သူမှ စကားမဆိုနိုင်ကြတော့ပါဘူး၊ ပြီး
တော့မှ ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်ကို ပြောတယ်။

"Rassendyll, you must be the king today." I jumped up. Fritz looked at me.

"No," I said. "Everybody will know I'm not the king."

"Perhaps," said Sapt. "Perhaps not. Perhaps we'll all die. But if you don't help us, Michael will get the crown. And then the king will die and Fritz and I will die."

Nobody said anything. A minute went by. Then I smiled. Sapt took my hand. "You'll go?"

“ရက်ဆန်ဒေးလ်... (သင်က) ဘုရင်အဖြစ်နဲ့၊ ဒီနေ့ နန်းတက်ရမယ်...” ကျွန်တော်က ထိုင်ရာကနေ ထလိုက်မိတယ်။ ဖရစ်စ် က ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်က-

“မဟုတ်တာဘဲ... ကျွန်တော် ဘုရင်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ လူတိုင်းသိနေကြတာပဲ”

“ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မယ်၊ ဖြစ်ချင်မှလည်း ဖြစ်မယ်ပေါ့...” ကျုပ်တို့အားလုံး သေချင်လည်း သေကြမယ်ပေါ့၊ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားက ကျွန်တော်တို့ကို မကယ်ရင်တော့ မိုက်ကယ် က ဘုရင်ဖြစ်သွားမှာပဲ၊ ဘုရင်လေး ရှုဒေါ့ဖ်လည်း နတ်ရွာစံမယ်၊ ဖရစ်စ် နဲ့ ကျွန်တော်လည်း သေမှာပဲ...”

ဘယ်သူမှ စကားတစ်ခွန်း မဆိုကြဘဲ၊ ငြိမ်သက်သွားကြပြန်တယ်။ တစ်မိနစ်လောက်ကြာတော့ ကျွန်တော်က ပြုံးလိုက်မိတယ်။ ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်လက်ကိုဆွဲပြီး “ခင်ဗျားသွားမယ် မဟုတ်လား”

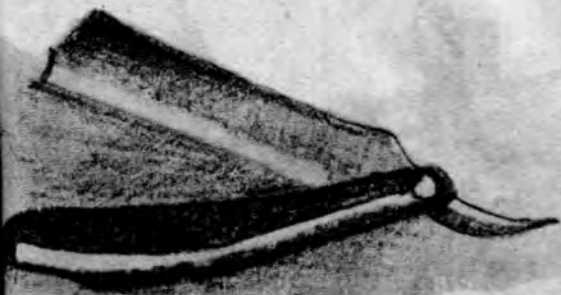

"Yes, I'll go."

We carried the king to a room under the house. Sapt got a razor and Joseph took off my beard.

"Michael's soldiers are going to take the king to Strelsau," said Fritz. "They'll be here at the lodge at seven o'clock."

"We'll leave before that," said Sapt. "We'll travel to Strelsau on the king's train."

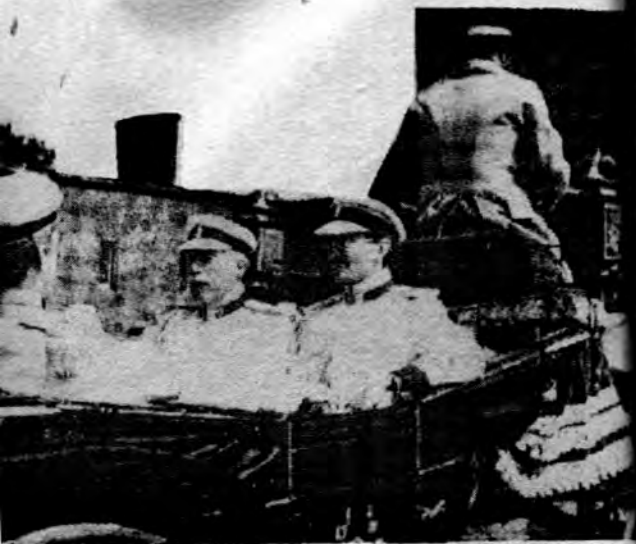

“ဟုတ်ကဲ့... ကျွန်တော်သွားပါ့မယ်ဗျာ..”

ဘုရင်လေးကို မ,ချီပြီး၊ အောက်ထပ်က အိမ်ခန်းတစ်ခုဆီ သယ်သွားကြပါတယ်။ ဆက်ပ် က သင်တုန်းခါးတစ်လက်ကိုယူလာပြီး ဂျိုးဇော် က ကျွန်တော့် မုတ်ဆိတ်မွေးတွေကို ရိတ်ပစ်ပါတယ်။

မိုက်ကယ် ရဲ့ စစ်သားတွေက ဘုရင်လေးကို စထရဲဆော ခေါ်သွားလိမ့်မယ်၊ ဒီနေရာ၊ ဒီစံအိမ်တော်ကို ခုနစ်နာရီလောက်ဆို ရောက်လာလိမ့်မယ်” လို့ ဖရစ်ဇ်ကပြောတော့... ဆက်ပ် က

“အဲဒီအချိန်မတိုင်မီ ဒို့တွေ ထွက်ခွာကြတာပေါ့၊ စထရဲဆောကို ဘုရင့်တော်ဝင်ရထားနဲ့ သွားကြတာပေါ့”

On the train Sapt told me about the king, the king's family, the king's friends and his servants. He taught me the words for the coronation. "I'll be beside you every minute of the day," he said.

At ten o'clock the train came to a big city. "This is your capital, Your Highness," laughed Sapt.

The train stopped at the station. I looked out. In the station and in the streets, the people of Strelsau waited for their king.

ရထားပေါ်မှာ . . . ဘုရင့်အကြောင်း၊ ဘုရင့်
မိသားစုအကြောင်း၊ ဘုရင့်မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟတွေ၊
ဘုရင့် ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုး၊ အစေအပါးတွေ
(သိသင့်သိထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ) အကြောင်း ဆက်ပ်က
ကျွန်တော့်ကို ပြောပြပါတယ်။ နန်းတက်ပွဲမှာ ပြောဆို
ရမယ့် စကားတွေ (ကျင့်သုံးလိုက်နာရမယ့် ဓလေ့
ထုံးစံ) ကိုလည်း သင်ကြားပေးပါတယ်။ “ဒီနေ့ တစ်ချိန်
လုံး ကျွန်တော်လည်း ခင်ဗျားအနားမှာ ရှိနေမှာပါ”
လို့ သူက ဆိုတယ်။

ဆယ်နာရီထိုးတော့ ရထားက မြို့ကြီးတစ်မြို့
ကို ဆိုက်ရောက်ပါတယ်။

“ဒါ အရှင်မြို့တော်ပဲ . . . အရှင်မင်းကြီး”

ဆက်ပ် က ရယ်မောပြီး ပြောကြားပါတယ်။

ရထားက ဘူတာရုံမှာ ရပ်လိုက်တယ်။ ကျွန်
တော်က အပြင်ဘက်ကို ကြည့်လိုက်တယ်။ ဘူတာရုံ
ထဲမှာ၊ လမ်းတွေပေါ်မှာ၊ စထရဲဆော က လူထုကြီး
တစ်ရပ်လုံးဟာ သူတို့ရဲ့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို စောင့်
မျှော်နေကြပါတယ်။

Sapt, Fritz and I came out of the train onto the station. I saw soldiers of the Ruritanian army. A tall old man stood in front of them.

"That's Marshall Strakencz," Sapt said in my ear. Marshall Strakencz was the chief of the Ruritanian army. The king's chief minister and other important ministers were there but nobody said, "He is not the king."

Then I rode with all the soldiers and important people through the streets of Strelsau. Ten thousand people watched us.

ဆက်ပံ၊ ဖရစ်ဇ် နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရထားထဲ
က ထွက်လိုက်ကြတယ်။ ဘူတာရုံ မီးရထားစင်္ကြံပေါ်
တက်လိုက်တယ်။ ရွှေရီတေးနီးယား တပ်မတော်ရဲ့
စစ်သားတွေကို ကျွန်တော် တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့ရဲ့
ရွှေမှာ အရပ်ရှည်ရှည် အသက်ကြီးကြီး လူတစ်
ယောက်ရပ်နေပါတယ်။

“အဲဒါ စစ်သေနာပတိချုပ် စထရာကင်းနက်
ပေါ့”လို့ ကျွန်တော့်ရဲ့နားနားကပ်ပြီး ဆက်ပံ က
တိုးတိုးလေး ပြောလိုက်တယ်။ စထရာကင်းနက် ဟာ
ရွှေရီတေးနီးယား တပ်မတော်ရဲ့ အကြီးအကဲဖြစ် တယ်။
ဘုရင့် ဝန်ကြီးချုပ်နဲ့ အရေးပါအရာရောက်တဲ့
ဝန်ကြီးတွေလည်း ဒီနေရာမှာ ရှိနေကြတယ်။ ဒါပေ
မယ့် “သူဟာ ဘုရင်မဟုတ်ဘူး”လို့ ဘယ်သူကမှ
မပြောကြပါဘူး။

အဲဒီနောက် ကျွန်တော်ဟာ စစ်သည်တော်တွေ
အရေးပါအရာရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေနဲ့အတူ
စထရဲဆော လမ်းမတွေပေါ် ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။
သောင်းနဲ့ချီနေတဲ့ လူအုပ်ကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို
စောင့်ကြည့်နေပါတယ်။

Then we arrived at the cathedral and I thought, "What am I doing? They are going to make me a king!" We went slowly into the cathedral.

I cannot remember much of the coronation. But I remember two faces: the angry face of Duke Michael and the beautiful face of a woman. At the end of the coronation this beautiful woman came and stood in front of me. A man said her name, "Her Royal Highness the Princess Flavia." And the princess went down on one knee and kissed my hand. Then Michael came to me. His face was white and afraid.

အဲဒီနောက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို ကျွန်တော်
တို့ ရောက်လာကြပါတယ်။ “ငါ ဘာလုပ်ရပါမလဲ?”
လို့ ကျွန်တော်တွေးနေမိတယ်။ “သူတို့တွေ ငါ့ကို ဘုရင်
မြှောက်တော့မှာပါလား... ”

တဖြည်းဖြည်းချင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ
ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲကို ရောက်ရှိလာကြပါတယ်။

နန်းတက်ပွဲ အခမ်းအနား (အစီအစဉ်တွေနဲ့)
ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် များများစားစား မမှတ်မိ
တော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် “မျက်နှာ” နှစ်ခုကိုတော့
(ကောင်းကောင်း) မှတ်မိနေပါတယ်။ ဒေါသချောင်း
ချောင်းထွက်နေတဲ့ မြို့စားမင်း မိုက်ကယ် ရဲ့ မျက်နှာ
နဲ့ မိန်းမချောလေးတစ်ယောက်ရဲ့ လှပတဲ့မျက်နှာ
လေးတို့ဖြစ်ပါတယ်။ “နန်းတက်ပွဲ” အစီအစဉ်ပြီးဆုံး
တဲ့အခါမှာတော့ အဲဒီမိန်းမချောလေးဟာ ကျွန်တော့်
ရဲ့ရှေ့မှာ လာရပ်လိုက်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်က
“အရှင်သမီးတော် မင်းသမီးလေး ဖလေဗီယာ” လို့
အော်လိုက်ပါတယ်။ မင်းသမီးလေးက ကျွန်တော့်ရှေ့
မှာ ဒူးတစ်ဖက်ထောက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့လက်ကို နမ်း
ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ကျွန်တော့်ထံ မိုက်ကယ်
ရောက်လာပါတယ်။ သူ့မျက်နှာက ဖြူရော်ပြီး ထိတ်
လန့်နေပါတယ်။

He went down on one knee and kissed my hand too.

I left the cathedral in a carriage. Princess Flavia sat beside me in the carriage. This was difficult for me: did Flavia love the king? Did the king love Flavia? I did not know. So I said nothing.

"Rudolph," she said, "you look different today. You've changed."

I had to say something so I said softly, "Do you like the change?"

သူလည်းပဲ ကျွန်တော့်ရှေ့မှာ ခူးတစ်
ဖက်ထောက်ပြီး ကျွန်တော့်လက်ကို နမ်းရှုပ်ပါတယ်။

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကနေ မြင်းရထားတစ်စီးကို
စီးပြီး ကျွန်တော် ထွက်ခွာခဲ့ပါတယ်။ ရထားထဲမှာ
ဖလေဗီယာ က ကျွန်တော့်ဘေးမှာထိုင်ပြီး လိုက်လာ
ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် အခက်တွေ့ရပါတယ်။
ဖလေဗီယာ က ဘုရင်လေးကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးရဲ့
လား? ဘုရင်လေးကရော ဖလေဗီယာ ကို ချစ်
မြတ်နိုးတော်မူရဲ့လား? ကျွန်တော် (ဒီအကြောင်းတွေ
ကို)မသိဘူးလေ၊ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ဘာစကားမှ
မဆိုဘဲ နှုတ်ဆိတ်ပြီး နေလိုက်ပါတယ်။ သူ(မ)က ဆို
တယ်။

“ရှုဒေါ်ဖ်မောင်တော်...၊ မောင်တော် ဒီနေ့
ထူးခြားတယ်၊ မောင်တော် ပြောင်းလဲသွားတယ်”

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တစ်ခုခုတော့ ပြန်ပြောရ
မယ်လေ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ညင်သာဖြည်း
ညင်းစွာနဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“အဲဒီလို ပြောင်းလဲတာကို နှမတော် သဘော
ကျရဲ့လား... ?”

Her eyes looked down and she smiled. But suddenly her face changed and her smile went. "Did you see Michael's look?" she asked.

"Yes. He wasn't happy, was he?"

"Be careful, Rudolph. You must watch him."

"I know. He and I want the same crown." Then I looked at her and said, "And, I think, the same woman."

သူ(မ)က မျက်လွှာလေးချပြီး၊ ပြုံးလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရုတ်တရက် သူ(မ)ရဲ့ မျက်နှာ သွင်ပြင်က ပြောင်းသွားပြီး သူ(မ)ရဲ့ အပြုံးလေးတွေ ပြယ်လွင့်သွားပါတယ်။ (ရုတ်တရက် တည်သွားပြီး) မေးလိုက်တာက...

“မိုက်ကယ်ရဲ့ ဟန်ပန်ပုံပန်းကို (သတိပြု)မြင်မိပါရဲ့လား...?”

“အင်း... သူ(ကြည့်ရတာ) စိတ်လက်မကြည်သာပေဘူး... ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား...?”

“သတိရှိပါစေ... မောင်တော်ရှုဒေါ်ဖ်... မောင်တော် သူ့ကို စောင့်ကြည့်ရပေလိမ့်မယ်။”

“မောင်တော် သိပါတယ်... မောင်တော်နဲ့ သူနဲ့က (နန်းလုဖက်လေ) ဒီသရဖူကို လိုချင်နေကြတာ...” ပြီးတော့

ကျွန်တော်က သူ(မ)ကိုကြည့်ပြီး ပြောလိုက်မိတယ်။

“ထင်တယ်လေ (ကြင်ရာလုဖက်) တစ်ဦး တည်းသော (ကြင်ရာတော်) အမျိုးသမီးကို နှစ်ဦးစလုံးက လိုချင်နေကြတာ။”

Bang! Bang! Bang! I heard guns. Then I heard music and we arrived at my palace (I mean the king's palace).

After a very big lunch, I was in the king's dressing room with Fritz von Tarlenheim and Colonel Sapt.

"You talked a lot to Princess Flavia at lunch," said Fritz.

"She's very beautiful," I said.

"And Michael was very angry," said Fritz.

Sapt said, "Forget the woman. Are you ready to leave?"

“ဒိုင်.. . ဒိုင်.. . ဒိုင်” ဆိုတဲ့ သေနတ်သံ
တွေကို ကြားရတယ်။ အဲဒီနောက် (တီးသံမှုတ်သံ)
ဂီတသံတွေကြားရပြီး၊ ကျွန်တော့် နန်းတော်ကိုရောက်
ရှိလာပါတယ်။ (ဘုရင်လေးရဲ့နန်းတော်ကို ရောက်ရှိ
လာတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ)

နေ့လယ်စာ စားပွဲကြီးပြီးတဲ့အခါမှာတော့
ဘုရင်ရဲ့ ဝတ်လဲတော်ဆောင်ထဲမှာ ကျွန်တော်ဟာ
ဖရစ်ဇ်ဗွန်တာလန်ဟိန်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ဆက်ပ် တို့နဲ့
(အတူ) ရှိနေပါတယ်။ ဖရစ်ဇ် က

“နေ့လယ်စာ စားပွဲမှာ မင်းသမီး ဖလေဗီယာ
ကို ခင်ဗျားကစကားတွေ တော်တော်ပြောလိုက်တယ်
နော်”

“သိပ်ချောသိပ်လှတာပဲနော်” လို့ ကျွန်တော်က
ပြောမိတယ်။ ဖရစ်ဇ် က

“မိုက်ကယ် တော့ တော်တော်ကို ဒေါသပူနုထ
နေလေရဲ့”

“ဒီ.. . အမျိုးသမီးကိစ္စကို မေ့ပစ်လိုက်စမ်းပါ။
ဒါထက် ခင်ဗျား ပြန်(လည်ထွက်ခွာ)ဖို့ အဆင်သင့်
ဖြစ်ပြီလား.. .” လို့ ဆက်ပ် က မေးလိုက်တယ်။

I put on the clothes of Sapt's servant and said goodbye sadly to Fritz. Sapt said to Fritz, "I'll return with the real king tomorrow morning."

Soon Sapt and I were on our horses. We rode from Strelsau to Zenda in five hours. Our tired horses took us to the door of the hunting lodge. The door was already open!

ဆက်ပံ ရဲ့ အစေခံပိုင်တဲ့၊ အဝတ်အစားတွေ
ကို ကျွန်တော် ဝတ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဝမ်းနည်းစွာ
နဲ့ ဖရစ်စ် ကို နှုတ်ဆက်စကားဆိုလိုက်ပါတယ်။
ဆက်ပံ က ဖရစ်စ် ကို ပြောလိုက်တယ်။ “တကယ့်
ဘုရင်အစစ်နဲ့အတူ မနက်ဖြန်ကျရင် ငါပြန်လာခဲ့
မယ်”

မကြာခင်မှာပဲ ဆက်ပံ နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မြင်း
တွေစီးပြီး ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါတော့တယ်။

စထရဲဆော ကနေ ဇင်းဒါး ကို မြင်းစီးပြီး
လာခဲ့တာ (၅)နာရီကြာပါတယ်။ ပင်ပန်းနွမ်းလျနေပြီ
ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြင်းတွေက အမဲလိုက်စံအိမ်
တော် အဝင်ဝထိ ကျွန်တော်တို့ကို သယ်ဆောင်လာခဲ့
ကြပါတယ်။ တံခါးက ပွင့်လျက်ကြီးဖြစ်နေတယ်။

We took out our guns and I went in first with a light. The floor was wet. I held the light down and saw red blood on the floor. There was a man on the floor in the blood. A knife was in his back.

"Joseph's dead," I said.

We looked for the king in every room.

"The king's not here," I said.

Sapt put his face in his hands. For ten minutes he said nothing. Then he said, "Michael's men have got the king in Zenda castle."

ကျွန်တော်တို့က သေနတ်တွေကို ဆွဲထုတ်လိုက်ကြ
တယ်။ အခန်းထဲကို မီး(ဖယောင်းတိုင်)နဲ့အတူ၊
ကျွန်တော်က အရင်ဆုံးဝင်လိုက်တယ်။ ကြမ်းပြင်က
စိုရွဲနေတယ်။ မီးကို အောက်ဖက်နိမ့်ပြီး ကြည့်လိုက်
တော့ ရဲရဲနီနေတဲ့ သွေးတွေကို ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ
တွေ့ရပါတော့တယ်။ ကြမ်းပြင်ပေါ်က သွေးအိုင်ထဲမှာ
လူတစ်ယောက် လဲကျနေပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ကျောကုန်း
မှာ ဓါးတစ်ချောင်းက စိုက်လျက်တန်းလန်း...။
ကျွန်တော်က ရေရွတ်လိုက်မိတယ်။

“ဂျိုးဇက်... သေရှာပြီ”

ကျွန်တော်တို့ ဘုရင်လေးကို အခန်းတိုင်း အနှံ့
ရှာကြပါတယ်။

“ဘုရင်လေး ဒီမှာမရှိတော့ဘူး”လို့ ကျွန်တော်
က ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဆက်ပ် က သူ့မျက်နှာကို လက်ဝါးနဲ့အုပ်ပြီး
(ငိုငံသွားပါတယ်)။ ဆယ်မိနစ်လောက်ကြာအောင်
ဘာစကားမှ သူမပြောပါဘူး။ ပြီးတော့မှ...

“မိုက်ကယ် ရဲ့ လူတွေက ဘုရင်လေးကို ဖမ်းမိ
သွားပြီ၊ အခုဆိုရင် ဇင်းဒါး ရဲတိုက်ထဲမှာ ရောက်နေ
ပြီ”လို့ ဆိုတယ်။ ကျွန်တော်က...

"We must go back to Strelsau," I said. "We must bring soldiers and we must catch Michael quickly."

"We can't."

"Why not?"

"The king didn't go to his coronation. Can we tell people that? You took the crown of Ruritania and I helped you. If we tell people that, we'll be dead."

"What can we do?"

"The king must go back to Strelsau."

"The king?"

"Yes. You."

"What? No!" I said. "No. No."

“စထရဲဆောကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်ကြမယ်
လေ... စစ်သားတွေခေါ်လာပြီး မိုက်ကယ် ကို
အမြန်ဆုံး ဖမ်းကြမယ်လေ”

“မဖြစ်နိုင်ဘူး”

“ဘာလို့ မဖြစ်နိုင်တာလဲ”

“ဘုရင်လေးက နန်းတက်ပွဲ ရာဇဘိသေက
အခမ်းအနားကို မတက်ရောက်ခဲ့ဘူးလို့ ပြည်သူလူထု
ကို ဒီကိစ္စ ဖွင့်ပြောရမှာလား...? ခင်ဗျားက (ဘုရင်
အစစ်မဟုတ်ဘဲ) ရွှေစီတေးနီးယား ဘုရင့်သရဖူကိုယူ၊
နန်းတက်ပွဲလုပ်ခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားကို
ကူညီခဲ့တယ်၊ ဒါတွေ (အားလုံး)ကို ပြည်သူလူထု
သိသွားရင် (ပြည်သူ့ကိုပြောပြရင်) ကျုပ်တို့ သေမှာ
ပေါ့ဗျ”

“(ဒါဆို) ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ...?”

“ဘုရင်မင်းမြတ်က စထရဲဆော ကို ပြန်ပြီး
ကြွမြန်းရမယ်လေ”

“ဘုရင်... မင်းမြတ်...?”

“ဟုတ်တယ်လေ... ခင်ဗျားကို ပြောတာ”

“ဘာဗျ... မဟုတ်တာဗျာ၊ မလုပ်ပါနဲ့ဗျာ
မလုပ်ပါနဲ့...”လို့ ကျွန်တော်က ပြောမိတယ်။

"Come back with me."

"But Duke Michael knows now."

"Michael knows, but Michael can't tell people. He can't say, 'This man's not the king because I've taken the king.'"

Sapt was right. "But ..." I said. "Perhaps Michael will kill the king."

"Why?" Sapt asked. "If Michael kills the king now, he will get nothing. No, he'll hold the king. He will not kill him if you're in Strelsau in the king's place."

"All right. I'll do it."

“ကျုပ်နဲ့ပြန်ပြီး လိုက်ခဲ့စမ်းပါဗျာ”

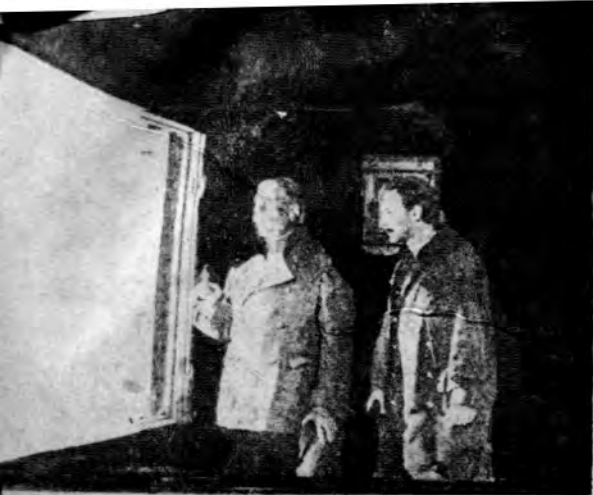
“ဒါပေမယ့် အခုဆိုရင် မြို့စား မိုက်ကယ် က ဒီကိစ္စတွေ သိနေပြီလေ...”

“မိုက်ကယ် သိတာ မှန်တယ်၊ ဒါပေမယ့် သူလည်း ဒီကိစ္စတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူတွေကို ချမပြောပါဘူး။ “ဒီလူဟာ ဘုရင်အစစ် မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျာ...၊ ဘုရင်အစစ်ကို ကျွန်တော်က ဖမ်းထားတာပါ ခင်ဗျာ”လို့ သူမပြောခဲ့ပါဘူးဗျာ”

ဆက်ပ် (ပြောတာ)မှန်ပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် မိုက်ကယ် က ဘုရင်လေးကို သတ်ပစ်ချင် သတ်ပစ်မှာ”လို့ ကျွန်တော်က ပြောတော့ ဆက်ပ် က

“ဘာကြောင့် သတ်မှာလဲ... ?၊ အခုနေမှာ မိုက်ကယ် က ဘုရင်လေးကို သတ်လိုက်ရင် သူ ဘာမှ ရမှာ မဟုတ်ဘူးလေ၊ ဘုရင်လေးကို သူက ဖမ်းရုံပဲ ဖမ်းထားမှာပါ။ စထရဲဆော က ဘုရင့်နန်းတော်မှာ ခင်ဗျားရှိနေသမျှ သူက ဘုရင်လေးကို သတ်မှာ မဟုတ်ဘူး...။”

“ကောင်းပြီလေ... ဒီလိုဆိုရင်လဲ (ခင်ဗျား ပြောတဲ့အတိုင်း) ကျွန်တော် လိုက်နာပါ့မယ်”

Suddenly we heard horses. Through the window we saw eight horsemen. "Michael's men," Sapt said. "They'll take Joseph's body and clean up the blood. We must leave quickly."

I looked at the dead body of Joseph on the floor. Then I said, "There will be other dead bodies before I leave."

Sapt looked at me. "All right. Guns or swords?"

"Swords."

We went out and waited on our horses.

ရုတ်တရက်ဆိုသလို မြင်းခွာသံတွေကို ကျွန်
တော်တို့ ကြားကြရပါတယ်။ ပြတင်းပေါက်ကနေ
ကြည့်လိုက်တော့၊ မြင်းစီးသမား ရှစ်ယောက်ကို တွေ့
ကြရပါတယ်။ ဆက်ပ် က

“မိုက်ကယ့် လူတွေပဲ၊ သူတို့က သူတို့ကျူးလွန်
ခဲ့တဲ့ (သဲလွန်စကို ဖျောက်ဖျက်ဖို့) ဂျိုးဇက် ရဲ့
အလောင်းကိုသယ်သွားပြီး သွေးတွေကို ဆေးကြော
လိမ့်မယ်၊ ကျုပ်တို့ မြန်မြန်ထွက်မှဖြစ်မယ်”

ကြမ်းပြင်ပေါ်က ဂျိုးဇက် ရဲ့ အလောင်းကို
ကျွန်တော်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်
က ပြောလိုက်တယ်။

“ကျွန်တော်(ဒီကနေ) မထွက်ခွာခင်မှာ အခြား
အသေကောင်တွေလည်း ဒီမှာရှိနေရ (စေမယ်) လိမ့်
မယ်”

ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လိုက်တယ်။
“ကောင်းပြီလေ...၊ သေနတ်တွေသုံးမလား၊ ဓါးရှည်
တွေ သုံးမလား”

“ဓါးရှည်”

အပြင်ဘက်ကို ကျွန်တော်တို့ ထွက်လာပြီး
မြင်းတွေပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း၊ စောင့်နေလိုက်ပါတယ်။

“Now!”

We rode suddenly at the men and they were surprised. My sword opened the first man's head. I left my sword in the second man and turned my horse. I heard a gun. Bang! Bang! Bullets flew near my head. My horse went quickly. Bang! A bullet hit my hand.

We rode quickly for a few minutes and then we stopped. We cleaned the blood off my right hand and put a piece of my shirt over it.

“ကဲ... အခု စတိုက်ကြစို့”

အဲဒီလူတွေဆီကို ကျွန်တော်တို့ မြင်းစီးပြီး ရုတ်တရက် ထွက်တိုက်ကြတယ်။ သူတို့တွေ အံ့အား သင့် ကြက်သေသေနေကြတယ်။ ကျွန်တော့်ခါးက ပထမလူရဲ့ ခေါင်းကို ဖွင့်ထုတ်လိုက်တယ်။ ဒုတိယလူ ရဲ့ (ကိုယ်ပေါ်မှာ) ကျွန်တော့်ခါးကို စိုက်လျက် တန်း လန်းထားရစ်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်မြင်းကို လှည့်ပေးလိုက်တယ်။ သေနတ်သံကြားရတယ်။ ဒိုင်း... ဒိုင်း။

ကျွန်တော့်ခေါင်းနားကနေ ကျည်ဆံတွေ မြတ် သွားကြတယ်။ ကျွန်တော့်မြင်းကလည်း အသေခံ အမြန် (ဒုန်းဆိုင်းပြီး) ပြေးတော့တာပါပဲ။ (အဲဒီအချိန် မှာပဲ) “ဒိုင်း” ခနဲ သေနတ်သံ တစ်ချက်ကြားပြီး ကျည် ဆံတစ်တောင့်က ကျွန်တော့်လက်ကို ထိမှန်သွားပါ တယ်။

အချိန်အတော်ကြာအောင် မြင်းနဲ့အသေခံ လေး နှင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ ရပ်နား လိုက်ကြတယ်။ ကျွန်တော့် ယာဘက်လက်မှာ ပေနေ တဲ့ သွေးတွေကို သုတ်သင်ဆေးကြောပြီး ကျွန်တော့် ရှုပ်အင်္ကျီစနဲ့ စည်းထားလိုက်တယ်။

We arrived in Strelsau at five in the morning. In the king's dressing room Fritz jumped from his chair.

"Your Highness!" Fritz went down on one knee.

Sapt laughed. Fritz understood and then fell back into his chair.

I put on night clothes and the king's red dressing gown. Then I received some important visitors. I had breakfast and then I spoke to more people and signed the king's name on important papers. My writing and the king's writing were not the same so I said, "I can't sign my name well today because I have cut my hand."

မနက်အစောကြီး (၅)နာရီမှာ စထရဲဆော ကို
ရောက်ပါတယ်။ ဘုရင့် ဝတ်လဲတော်ဆောင် ရောက်
တဲ့အခါ ဖရစ်စ် က သူထိုင်နေတဲ့ ကုလားထိုင် ကနေ
ခုန်ထပြီး . . .

“အရှင်မင်းမြတ်” လို့ဆိုပြီး ဒူးတစ်ဖက်ကို
ထောက်ပြီး အရိုအသေပေးလိုက်ပါတယ်။

ဆက်ပ် က ရယ်လိုက်တယ်။ ဖရစ်စ် က နား
လည်သွားပြီး ကုလားထိုင်မှာ ပြန်ထိုင်လိုက်တယ်။

ကျွန်တော်က ညအိပ်ဝတ်စုံနဲ့ ဘုရင်လေးရဲ့
အနီရောင် ဝတ်ရုံရှည်ကို ဝတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီ
နောက်မှာ အရေးတကြီး ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကို လက်ခံတွေ့
ဆုံတယ်။ မနက်စာ စားပြီးတဲ့အခါမှာတော့ လူတွေနဲ့
ပိုမိုတွေ့ဆုံပြောဆိုတယ်။ အရေးကြီး စာရွက်စာတမ်း
တွေမှာ ဘုရင့်လက်မှတ်ကို ရေးထိုးတယ်။ ဘုရင့်
လက်ရေး(လက်မှတ်)နဲ့ ကျွန်တော့်လက်ရေး(လက်
မှတ်)က ဓတူ(နိုင်)ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က-

“ကျုပ်ရဲ့လက် ထိထားတယ်။ ဒီနေ့တော့ လက်
မှတ်တောင် ကောင်းကောင်း ထိုးနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး”

I had lunch with Fritz and Sapt. "We must attack Michael's castle, get the king and catch Michael," Fritz said.

"If we attack Michael or his castle, Michael's men will kill the king," Sapt said.

"What can we do?"

"We must wait."

After lunch I put on my best white uniform and went in a carriage to Flavia's palace. She was surprised and happy.

"You really have changed," she said. "You're a new man."

I did not like that so I asked her, "Has my brother, Michael, visited you today?"

"Yes. He has."

ဖရစ်ခ် . . . | ဆက်ပံ တို့နဲ့အတူ ကျွန်တော်
နေ့လယ်စာ စားခဲ့ပါတယ်။ ဖရစ်ခ် က

“မိုက်ကယ် ရဲ့ ရဲတိုက်ကို ကျွန်တော်တို့ ဝင်
ရောက်တိုက်ခိုက်ရမယ်၊ ဘုရင်ကိုကယ်ပြီး မိုက်ကယ်
ကို ဖမ်းရမယ် . . .”

“ဒို့တွေက မိုက်ကယ်ကို တိုက်ရင်ဖြစ်စေ၊ သူ့ရဲ့
ရဲတိုက်ကို တိုက်ရင်ဖြစ်စေ၊ မိုက်ကယ် ရဲ့လူတွေက
ဘုရင်လေးကို သတ်ပစ်လိုက်လိမ့်မယ် . . .” လို့ ဆက်ပံ
က ပြောတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်နိုင်မလဲ?”

“(အချိန်ကို) စောင့်ကြရမှာပေါ့”

နေ့လယ်စာ စားပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့
အကောင်းဆုံး အဖြူရောင်ဝတ်စုံကို ဝတ်တယ်၊
ရထားစီးပြီး ဖလေဗီယာ ရဲ့ နန်းတော်ကိုသွားပါ
တယ်။ သူ(မ)က အံ့အားလည်းသင့်၊ ပျော်လည်းပျော်
သွားပါတယ်။

“မောင်တော် . . . တကယ်ကို ပြောင်းလဲသွား
တာပဲနော်၊ တစ်ကယ့် လူသစ်တစ်ယောက်လိုပါပဲ”

အဲဒါကို ကျွန်တော် သိပ်ဘဝင်မကျပါဘူး၊ ဒါ
ကြောင့် ကျွန်တော်က သူ(မ)ကို မေးလိုက်တယ်။

“ညီတော်မောင် . . . မိုက်ကယ် . . . နှမတော်ဆီ
ဒီနေ့ လာလည်သေးလား”

“မှန်ပါ . . . လာပါတယ်”

I smiled. "I think he needs to see you every day."

She laughed.

"You like his visits!" I said.

"I didn't say that."

"Some people say that."

"They're wrong."

Suddenly there was a great noise in the street. Princess Flavia ran to the window. "It's him! Duke Michael!" After a few minutes I heard the sound of feet in the palace. Then nothing. I began to talk again.

ကျွန်တော်က ပြုံးလိုက်တယ်။ “သူက နှမတော်
နဲ့ နေ့တိုင်းတွေ့ဆုံဖို့ လိုတယ်လို့ သူ့ကိုယ်သူထင်နေ
တယ်လို့ မောင်တော်ထင်တယ်”

သူ(မ)က ရယ်လိုက်တယ်။

“သူ့လာလည်တာတွေကို နှမတော်က သဘော
တော်ကျတယ်ပေါ့”လို့ ကျွန်တော်က ပြောတော့...

“အဲဒီလို နှမတော် မလျှောက်တင်မိပါလား”တဲ့

“အချို့လူတွေကတော့ ပြောကြတာပဲလေ”

“သူတို့ (ထင်တာ)တွေ မှားတာပေါ့”

(ကျွန်တော်တို့ စကားပြောနေတုန်း) ရုတ်တ
ရက် ချက်ချင်းပဲ လမ်းပေါ်မှာ အသံဗလံတွေ ဆူဆူ
ညံ့ညံ့ ကြားကြရပါတယ်။ မင်းသမီး ဖလေဗီယာ က
ပြတင်းပေါက်ဆီ အပြေးလေးသွားကြည့်ရင်း...

“သူပေါ့... မြို့စား မိုက်ကယ် လေ။”

ခဏလေးကြာတော့ နန်းတော်ထဲကို ဝင်လာ
တဲ့ ခြေသံတွေကို ကျွန်တော်ကြားပါတယ်။ အဲဒီ
နောက် ငြိမ်သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်က ပြန်(စ)ပြီး
စကားတွေ ပြောပါတယ်။

After a few minutes Flavia said, "Why are you trying to make Michael angry?"

"I'm not trying to make him angry."

"But he's waiting. No man can come in if the king doesn't ask him. You know that."

I did not know that. "I forgot," I said and I opened the door.

"Brother! Are you waiting? I'm sorry." His eyes were angry. I was not the king and he knew it, but he played the game with me.

ခဏကြာတော့... ဖလေဗီယာ က ကျွန်တော့်
ကို ပြောတယ်။

“ဘာဖြစ်လို့ မောင်တော်က မိုက်ကယ် ဒေါသ
ဖြစ်အောင် ဆွပေးနေတာပါလဲ...”

“သူ့... ဒေါသထွက်အောင် မောင်တော် မလုပ်
ပါဘူး နှမတော်”

“ဒါပေမယ့် သူက စောင့်ဆိုင်းနေရတယ်လေ၊
ဘုရင်က အခွင့်အမိန့်မပေးမချင်း ဘယ်သူမှ အထဲကို
ဝင်ခွင့်မှ မရှိတာဘဲလေ... ဒါကို မောင်တော်လဲ သိ
သားနဲ့”

(အမှန်က) ကျွန်တော် မသိပါဘူး၊ (ဒါပေမယ့်)
“မောင်တော်မေ့သွားလို့ပါ” ဆိုပြီး တံခါးကို ကျွန်တော်
ကိုယ်တိုင်)ပဲ ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။

“ညီတော်မောင်... စောင့်ဆိုင်းနေရပါသလား၊
မီးနည်းပါတယ် ညီတော်မောင်...”

သူ့မျက်လုံးတွေကြည့်ရတာက ဒေါသ ဟုန်း
ဟုန်း တောက်နေတယ်၊ ကျွန်တော်က “ဘုရင်”မှ
ဟုတ်ဘဲလေ... ဒါကို သူက သိပြီးသား၊ ဒါပေ
မယ့် သူ့လဲ (ကျွန်တော့်လိုပဲ) ဥပယ်တံမျှင်နဲ့ (ဟန်
တင်နေတာ)ပါပဲ။

"Your hand, Sire. Is it broken?" he asked.

"No. I played with a dog last night and the dirty animal bit me."

He understood.

Flavia asked, "Is the dog dead now?"

"Not yet," I answered. "But he will be dead if he bites again."

Michael tried to smile. He soon left us.

Then I said goodbye to Flavia. She said to me, "Be careful, Rudolph. You're important to ..."

“နောင်တော်ရဲ့လက်က ကျိုးသွားတော်မူတာ
လား”လို့ သူက မေးပါတယ်။

“မဟုတ်ပါဘူး ညီတော်...။ မနေ့ညက ခွေး
တစ်ကောင်နဲ့ ကစားရင်း အဲဒီ ခွေး‘ငညစ်’ကောင်က
ကိုက်လိုက်တာလေ...”

(ကျွန်တော့်ဆိုင်လိုချက်ကို)သူနားလည်ပါတယ်။

ဖလေဗီယာ က မေးတယ်။ “အခု... အဲဒီခွေး

သေသွားပြီလား မောင်တော်...”

“မသေသေးပါဘူး နှမတော်... ဒါပေမယ့်
နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ကိုက်ရင်တော့...။ သေသွား
မှာပေါ့ (ဒီခွေးကိုသတ်ပစ်လိုက်မှာပေါ့)”လို့ ကျွန်တော်
ပြန်ဖြေလိုက်တယ်။

မိုက်ကယ် က ကြိုးစားပြီး ပြုံးတယ်။ နောက်
မကြာမီမှာပဲ သူ ထွက်ခွာသွားပါတယ်။

အဲဒီနောက် ဖလေဗီယာ ကို ကျွန်တော်က
နှုတ်ဆက်စကားဆိုပါတယ်။

ဖလေဗီယာ က ကျွန်တော့်ကိုပြောတယ်။

“သတိထားပါ မောင်တော်ရှေ့ဖေ...။ မောင်တော်က
အရေးကြီးပါတယ်”

— “To ...?”

“To Ruritania.”

“Only to Ruritania?” I asked softly.
Her face was red. “And you’re important to your friends.”

“Friends?”

She said very softly, “And to me.”

When did I begin to love Flavia?

I think it was then. I did not want to love her because I was not the real king. So I did not visit her for many days after that.

One day I received this letter:.

“ဘာအတွက် အရေးကြီးတာလဲ နှမတော်. . .”

“ရွှေရီတေးနီးယား. . . . နိုင်ငံအတွက်ပေါ့
မောင်တော်”

“ရွှေရီတေးနီးယား နိုင်ငံအတွက်ပဲ အရေးကြီး
တာလား နှမတော်ရယ်. . .” လို့ ကျွန်တော်က နူးနူး
ညံ့ညံ့ ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်းနဲ့ မေးလိုက်တော့. . .

သူ(မ)ရဲ့ မျက်နှာလေးက “နီ” သွားပြီး. . .

“မောင်တော်ရဲ့ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေအတွက်
လည်း အရေးကြီးတာပေါ့”

“မိတ်ဆွေတွေ အတွက်တင်ပဲလား နှမတော်”

“နှမတော်အတွက်လည်းပဲပေါ့” လို့ သူ(မ)က
ညင်သာတီးတိုး ပြန်လည်ဖြေကြားပါတယ်။

“ဘယ်အချိန်မှာ ဖလေဝီယာ ကို ကျွန်တော်
စတင်ပြီး ချစ်မိပါလိမ့်”

ကျွန်တော်ထင်တယ်လေ. . . အဲဒီအချိန်က
စခဲ့တာပါပဲ. . . ။ ကျွန်တော် သူ(မ)ကို မချစ်ရဲ့၊ မချစ်
ဝံ့ပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆို. . . ကျွန်တော်က တကယ့်
ဘုရင်အစစ်မှ မဟုတ်ဘဲလေ။ ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီ
နောက်ပိုင်းမှာ ရက်ပေါင်းများစွာကြာအောင် ကျွန်
တော် သူ(မ)ဆီ သွားရောက်တွေ့ဆုံလည်ပတ်မှု မပြုခဲ့
တော့ပါဘူး။

တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော် ဒီစာလေးကို လက်ခံရရှိ
တယ်လေ။

Come alone to the small summerhouse in the garden at the end of New Street at 12 o'clock tonight. A woman from Zenda Castle will give you important information. You must be alone.

"Perhaps the woman is Antoinette de Mauban," Fritz said.

"She's at Zenda with Duke Michael."

"Don't go," Sapt said.

"I must go."

At 11.40 that night I was in the garden. Sapt waited in the street. I had a light, a knife and a gun. I found the little summerhouse and opened the door carefully.

“ဒီည (၁၂)နာရီမှာ လမ်းသစ်လမ်းရဲ့အဆုံး
ဥယျာဉ်ထဲမှာရှိတဲ့ နွေရာသီခံအိမ်လေးကို
တစ်ယောက်တည်းလာခဲ့ပါ. . .။ ဇင်းဒါး ရဲ့
တိုက်မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က သင့်အား
အရေးတကြီး သတင်းထူးပေးရန်ရှိပါသည်။
သင်တစ်ယောက်တည်း လာရန်ဖြစ်ပါသည်”

“အဲဒီမိန်းမဟာ အင်တိုင်းနက်ဒီမော်ဘန်
ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာ”လို့ ဖရစ်ဇ် က ပြောတယ်။ “သူ(မ)
က မြို့စား မိုက်ကယ် နဲ့အတူ အခုရှိနေတယ်”

“မသွားပါနဲ့ဗျာ. . .”လို့ ဆက်ပ် က ပြော
တယ်။

“ကျွန်တော်ကတော့ သွားကိုသွားရမယ်ဗျ”

အဲဒီည ဆယ်တစ်နာရီ မိနစ်လေးဆယ်
လောက်မှာ ကျွန်တော်က ဥယျာဉ်ထဲ ရောက်နေပြီ
လေ။ ဆက်ပ် က လမ်းပေါ်ကနေ စောင့်တယ်။ ကျွန်
တော့်မှာ မီးအိမ်တစ်ခု၊ ဓါးရှည်တစ်လက်နဲ့ သေနတ်
တစ်လက် ပါပါတယ်။ ကျွန်တော်က “နွေရာသီခံအိမ်
တော်လေး”ကို တွေ့တယ်။ တံခါးကို သတိထားပြီး
ဂရုတစိုက်ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။

My light showed a small iron table, two chairs and a beautiful woman. I put the light on the iron table.

"Antoinette de Mauban?"

"Yes. Listen, Mr Rassendyll." She spoke quickly. "That letter was really from Duke Michael. You must not stay here. Michael's men will be here at twelve and they'll kill you."

"What will Michael do then?"

"He will say, 'Colonel Sapt and Fritz von Tarlenheim have killed the king.' Michael's men will kill the real king in Zenda castle. Then Michael will be king."

မီးအလင်းရောင်ကြောင့် သံစားပွဲတစ်လုံး၊
ကုလားထိုင်နှစ်လုံးနဲ့ မိန်းမချောတစ်ယောက်ကို တွေ့
ရှိရပါတယ်။ ကျွန်တော်က မီးအိမ်ကို သံစားပွဲပေါ်
တင်လိုက်တယ်။

“အင်တိုင်းနတ်ဒီမော်ဘန် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်... ကဲ... နားထောင်နော်၊
မစ္စတာ ရက်ဆန်ဒေးလ်”လို့ သူ(မ)က ခပ်မြန်မြန်ပဲ
ပြောကြားပါတယ်။

“ဒီစာက တကယ့်ကို မြို့စားမင်း မိုက်ကယ်
ဆီက စာပါ။ ရှင် ဒီမှာမနေနဲ့တော့၊ ည (၁၂)နာရီမှာ
မိုက်ကယ် ရဲ့လူတွေ ဒီကို ရောက်လာကြလိမ့်မယ်၊
သူတို့က ရှင့်ကို သတ်လိမ့်မယ်”

“အဲဒီနောက် မိုက်ကယ် က ဘာလုပ်မှာ
လဲ... ?”

“ငိုလ်မှူးကြီး ဆက်ပဲနဲ့ ဖရစ်ဇ်ဗွန်တာလန်ဟိန်း
တို့က ဘုရင်ကို သတ်တယ်... လို့ သူကပြောမယ်။
(တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ) မိုက်ကယ် ရဲ့လူတွေက ဘုရင်
အစစ်ကို ဇင်းဒါး ရဲတိုက်မှာ သတ်မယ်၊ ဒီတော့
မိုက်ကယ် ဘုရင်ဖြစ်ပြီပေါ့”

"Why are you telling me this?"

"Because I love Michael."

"I don't understand."

"I love him and I want to marry him. But if he's the king, he'll marry Princess Flavia and I'll never be his wife." Suddenly she stopped. "Listen! What's that in the garden?"

I looked through a small hole in the door and saw three men in the garden. "They're here already," I said. "Three men." My gun was ready in my hand.

“ဒီကိစ္စ၊ ဒီအကြောင်းအရာတွေကို ခင်ဗျားက
ဘာဖြစ်လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြနေရတာလဲဗျ”

“ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျွန်မက မိုက်ကယ်
ကို ချစ်လို့ပါပဲ”

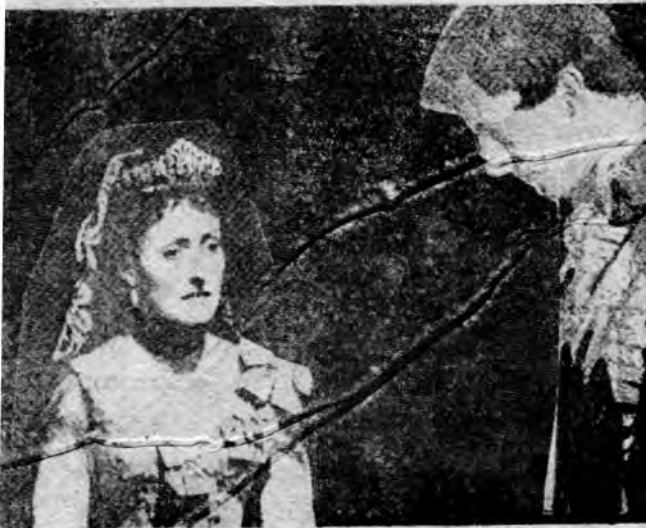
“ကျွန်တော်တော့ နားမလည်နိုင်လောက်
အောင်ပါပဲဗျာ”

“ကျွန်မက မိုက်ကယ် ကို ချစ်တယ်လေ၊ ကျွန်မ
က သူ့ကို လက်ထပ်ချင်တယ်၊ ဒါပေမယ့် သူသာ
ဘုရင်ဖြစ်သွားရင် သူက ဖလေဗီယာ မင်းသမီးကို
လက်ထပ်ရပေလိမ့်မယ်...။ ကျွန်မက သူ့ရဲ့ ကြင်ရံ
တော် ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့” လို့ စကား
ပြောနေရင်းနဲ့ သူ(မ)က (သူ(မ)ရဲ့ စကားကို) ရုတ်
တရက် ရပ်တန့်လိုက်တယ်။

“နားထောင်စမ်း...။ ဥယျာဉ်ထဲက ဘာသံ
လဲ”

တံခါးမှာ ရှိတဲ့ အပေါက်ကလေးကနေ ကျွန်
တော် ချောင်းကြည့်လိုက်တော့၊ ဥယျာဉ်ထဲမှာ လူ
သုံးယောက်ကို ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။

“သူတို့က ဒီမှာ ရောက်နှင့်နေတာကိုး၊ လို့ သုံး
ယောက်လေ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တယ်။ ကျွန်
တော့် သေနတ်က ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ထဲမှာ အဆင်
သင့် ဖြစ်နေပါပြီ”

"Perhaps you can shoot one man, but you can't shoot three," Antoinette said quietly.

A man's voice from the garden said, "Mr Rassendyll. We must talk." I gave no answer. The men walked to the door. "Can we come in?"

I saw the guns in their hands and I said, "Talk through the door. What do you want?"

"We will give you five hundred thousand pounds if you leave Ruritania tonight."

"They will shoot you," Antoinette said.

“လူတစ်ယောက်ကိုတော့ ရှင်ပစ်သတ်နိုင်
ကောင်း ပစ်သတ်နိုင်မှာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် သုံးယောက်
လုံးကိုတော့ ဘယ်လိုသတ်နိုင်မှာလဲ” လို့ အင်တိုင်း
နက် က တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဥယျာဉ်ထဲက လူတစ်ယောက်ရဲ့အသံက ထွက်
ပေါ်လာပါတယ်။

“မစ္စတာ ရက်ဆန်ဒေးလ် ကျွန်တော်တို့ စကား!
ပြောကြရအောင်ဗျာ”

ကျွန်တော်က ဘာမှ ပြန်မဖြေပါဘူး၊ အဲဒီလူ
တွေက တံခါးဆီလျှောက်လာကြတယ်။ “ကျွန်တော်တို့
အခန်းထဲကို ဝင်ခဲ့ရမလား... ?”

သူတို့လက်ထဲမှာ သေနတ်တွေကိုင်ထားတာကို
ကျွန်တော်တွေ့ရတယ်၊ ကျွန်တော်က “တံခါးကပဲ
ပြောပါ၊ ခင်ဗျားတို့ ဘာလိုချင်လို့လဲ”

“ဒီည... ခုရီတေးနီးယားကနေ ခင်ဗျား
ထွက်ခွာသွားမယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားကို ပေါင်ငါးသိန်းပေး
မယ်ဗျာ”

“သူတို့က ရှင့်ကို ပစ်သတ်လိမ့်မယ်” လို့ အင်
တိုင်းနက် က ပြောပါတယ်။

I said to the men, "I must think. Give me a minute." Then I took up the iron table. I held it in front of me and said, "All right. I'm coming out now." I made some noise with the door and then I said, "I can't open the door."

"I'll open it," a voice said. I smiled.

The door opened. The three men with guns stood there. I ran at them. Bang! Bang! Bang! Three bullets hit the iron table in front of me. Then the heavy table hit the men. Then we were all on the ground. I jumped up and ran.

Sapt met me. "What was it?" he asked. "You're laughing! What are you laughing at?"

အဲဒီလူတွေကို ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်
တယ်။ “စဉ်းစားရဦးမယ်ဗျာ... ခဏတော့ အချိန်
ပေးပါ။” အဲဒီနောက် ကျွန်တော်က သံစားပွဲကို ယူပြီး
ကျွန်တော့်ရှေ့က ခံထားလိုက်တယ်။ “ကောင်းပြီ ကျွန်
တော်အခု ထွက်လာခဲ့မယ်။” ကျွန်တော်က တံခါးကို
လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အသံပလံထွက်အောင်လုပ်တယ်။ ပြီး
တော့မှ “တံခါးက ဖွင့်မရဘူးဗျ။”

“ကျုပ် ဖွင့်လိုက်မယ်” လို့ အသံတစ်သံထွက်
လာတယ်။ ကျွန်တော်က ပြုံးလိုက်(မိ)တယ်။

တံခါးပွင့်သွားတယ်။ သေနတ်ကိုယ်စီနဲ့ လူသုံး
ယောက် တံခါးမှာ ရပ်နေကြတယ်။ ကျွန်တော်က
သူတို့ဆီကို ပြေးသွားတယ်။ “ဒိုင်း... ဒိုင်း... ဒိုင်း”
ဆိုပြီး သေနတ်သံ သုံးချက်ထွက်လာတယ်။ ကျွန်တော့်
ရဲ့ရှေ့မှာ ခံထားတဲ့ သံစားပွဲကို လာပြီး ထိမှန်ကြ
တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ လေးလံလှတဲ့ သံစားပွဲကြီးက
သူတို့ကို ထိမှန်စေတော့တာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ အား
လုံး ကြမ်းပြင်ပေါ် လဲကျကုန်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်
က ထခုန်ပြီး ထွက်ပြေးခဲ့တော့တာပါပဲ။

ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်ကို တွေ့တယ်။ “ဘာဖြစ်
တာလဲဗျ။ ခင်ဗျားက ရယ်လို့မောလို့ ဘာတွေများ
သဘောကျပြီး ရယ်နေတာလဲဗျ” လို့ မေးတော့...
ကျွန်တော်က...

"Four men at a tea-table!" I said.

The next day Sapt told me, "The people of Strelsau love Princess Flavia very much and they're angry because the king hasn't married the princess yet. Duke Michael visits her every day and so the people like him. If Michael marries Flavia, he'll be very strong. So you must ask Flavia to marry you."

"No," I said. "I can't do that. I'm not the real king. I will not do that to Flavia."

"All right. But visit her and be nice to her."

“လူလေးယောက် စားပွဲတစ်လုံးမှာ ဆုံခဲ့ကြ
တယ်လေဗျာ”

နောက်နေ့ကျတော့ ဆက်ပ် က ကျွန်တော့်ကို
ပြောပါတယ်။ စထရဲဆော ပြည်သူ့လူထုက မင်းသမီး
လေး ဖလေဗီယာ ကို သိပ်ချစ်ကြတာ. . . မင်းသမီး
လေးကို ဘုရင်မင်းမြတ်က ခုထိ လက်ထပ်သေးတဲ့
အတွက် ဒေါသတွေထွက် မကျေမနပ်တွေ ဖြစ်နေ
ကြတယ်။ မြို့စား မိုက်ကယ် က မင်းသမီးလေးဆီ
နေတိုင်း လာရောက်လည်ပတ်တယ်။ ဒါကြောင့် နှု
တွေက သူ့ကို သဘောကျကြတယ်။ သူ့ဘက်က အား
သာသွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားအနေနဲ့ ဖလေ
ဗီယာ ကို လက်ထပ်ခွင့် ဖောင်းရမယ်”

“မဟုတ်တာဗျာ၊ ကျွန်တော် ဘယ်လုပ်နိုင်ပါ
မလဲ၊ ကျွန်တော်က တကယ့်ဘုရင်အစစ်မှ မဟုတ်
တာ၊ ဒါမျိုး. . . ဖလေဗီယာ အပေါ် ကျွန်တော်
ဘယ်လုပ်နိုင်ပါ့မလဲ”

“ကောင်းပြီလေ. . . ဒါပေမယ့်. . . သူ(မ)ဆီ
သွားရောက်လည်ပတ်ပါ။ သူ(မ)နဲ့ ပြေလည်အောင်
ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆက်ဆံပေးပါ. . . ”

The next night there was a big dance at the palace. I danced all night with Flavia. All the people saw us and they thought, "He will marry her soon."

After the dance I was alone with Flavia. I thought, "I must not love her." But then I looked at her and I forgot. I held her and I kissed her. I kissed her again and again.

She stopped me. "Is it real?" she asked. "Or is it because you must marry me?"

"I love you!"

နောက်တစ်နေ့ည နန်းတော်အတွင်းမှာ ကပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပတယ်။ ကျွန်တော်က ဖလေဗီယာနဲ့ တွဲပြီး တစ်ညလုံး ကတယ်။ လူတွေက ကျွန်တော်တို့ကိုမြင်ပြီး တွေးကြထင်ကြတယ်။ “ဘုရင်က မင်းသမီးကို မကြာမီ လက်ထပ်တော့မယ်”

ကပွဲပြီးတော့ ဖလေဗီယာ နဲ့အတူ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ကျန်ခဲ့တယ်။ “ငါ သူ့ကို မချစ်ရဘူး” ကျွန်တော် ဆင်ခြင်တွေးတောမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ(မ)ကို ကြည့်လိုက်မိတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ(အရာရာကို) မေ့လျော့သွားပါတော့တယ်။ သူ(မ)ကို ပွေ့ဖက်ပြီး မွှေးကြူမိတော့တာပါပဲ...။ အချစ်အနမ်းပန်းတွေ ပေးမိတာမှ အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ထပ်ခါတလဲလဲ...။

သူမက ကျွန်တော့်ကို (ရပ်တန့်)ဟန့်တားရင်း “တကယ်မှ ဟုတ်ရဲ့လား မောင်တော်ရယ်” လို့ မေးလိုက်တယ်။ “ဒါမှမဟုတ် မောင်တော်က နှမတော်ကို လက်ထပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အတွက်ကြောင့်များလား...”

“မောင်တော်လေ... နှမတော်ကို ချစ်မြတ်နိုးတော်မူမိတယ်”

"I have loved you since the coronation," she said softly. "But why? I didn't love you before the coronation."

So she did not love the real king! She loved me!

I thought, "Now I must tell her my real name." And so I began, "Flavia, I'm not ..."

But suddenly a man's voice said, "Your Highness. I'm sorry but I must speak to you." It was Sapt.

Flavia left me with Sapt. She was very happy.

"I love Flavia."

“နန်းတက်ပွဲကတည်းက နှမတော်လည်း
မောင်တော့ကို ချစ်မိခဲ့တာပါပဲ” လို့ သူ(မ)က ညင်သာ
မြတ်နိုးစွာနဲ့ ပြောပါတယ်။

“ဒါပေမယ့် ဘာကြောင့်မှန်းမသိဘူး...။ နန်း
တက်ပွဲ မတိုင်ခင်က မောင်တော့ကို နှမတော် မချစ်ခဲ့
မိဘူး...။”

ဒီလိုဆိုရင် သူ(မ)က တကယ့်ဘုရင်ကို မချစ်
ဘဲ...။ ကျွန်တော့်ကို ချစ်နေတာပါလား...။”

ကျွန်တော် စဉ်းစားတယ်။ “အခု ငါ့ရဲ့နာမည်
ရင်း(အဖြစ်မှန်)နဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊ သူ(မ)ကို ပြောပြရ
မယ်။” ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က စကားကို စလိုက်တယ်။

“နှမတော် ဖလေဗီယာ (တကယ်တော့) မောင်
တော်ဟာ...။”

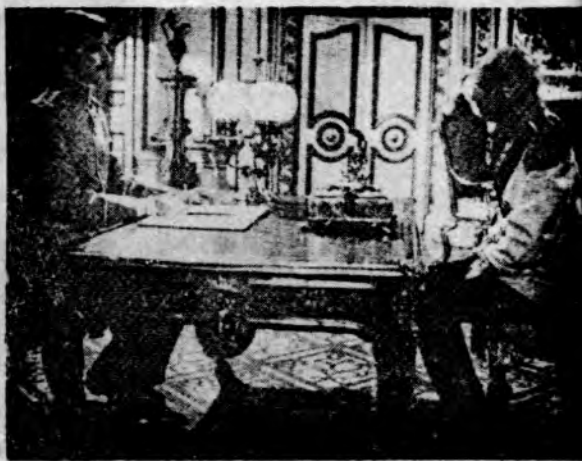
ဒါပေမယ့် (အဲဒီအချိန်မှာ) ရုတ်တရက်ဆို
သလို လူတစ်ယောက်ရဲ့အသံက ထွက်လာပါတယ်။

“အရှင်မင်းမြတ် ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ခွင့်လွှတ်
တော်မူပါ။ ကျွန်တော်မျိုး လျှောက်တင်စရာရှိလို့ပါ...။”

ပြောသူက ဆက်ပ် လေ။

ဖလေဗီယာက ကျွန်တော့်ကို ဆက်ပ် နဲ့ ထား
ခဲ့ပြီး ထွက်သွားပါတယ်။ သူ(မ) သိပ်ကို စိတ်ချမ်းသာ
ပျော်မွေ့နေပါတယ်။

“ကျွန်တော် ဖလေဗီယာ ကို ချစ်တယ်ဗျာ”

Sapt smiled. "That's good, and I've told people, 'The king is going to marry Flavia.' "

I was angry. "It's not good! Can't you understand? If my love for Flavia grows, will I want to rescue the king? Will I want to give Flavia to him? No! I will want him to die! I tell you, we must rescue the king now, or never."

"We'll go to Zenda tomorrow."

ဆက်ပံ က ပြုံးလိုက်တယ်။ “ကောင်းတာပေါ့
ဗျာ၊ ကျွန်တော်လည်း ပြည်သူလူထုကို ကြေညာပြီးပြီ၊
“ဘုရင်လေးက မင်းသမီးလေး ဖလေဗီယာ ကို
(ကြင်ရာတော်အဖြစ် သိမ်းပိုက်) လက်ထပ်တော့မှာ
ဖြစ်တဲ့အကြောင်း...”လေ။

ကျွန်တော် ဒေါသထွက်သွားမိတယ်။ “ဘယ်
ကောင်းမလဲဗျာ၊ ခင်ဗျား (သဘောမပေါက်)နားမ
လည်ပေဘူးလား၊ ဖလေဗီယာ အပေါ်ထားတဲ့ ကျွန်
တော့်ရဲ့ မေတ္တာတရားတွေ၊ ကြီးမားလာရင် ကျွန်
တော်က ဘုရင်လေးကို ကယ်ဆယ်ချင်စိတ်တွေ ရှိပါဦး
မလား၊ ကျွန်တော်ကကော ဖလေဗီယာ ကို (အခြား)
သူရင်ခွင်ထဲ ရောက်စေချင်ပါတော့မလား... ?
ဘယ်ရောက်စေချင်ပါ့မလဲဗျာ... ၊ ကျွန်တော်က
ဘုရင်လေးကို သေစေချင်တော့မှာပေါ့... ၊ ခင်ဗျားကို
ကျွန်တော်ပြောမယ်၊ ဘုရင်လေးကို အခု(လောလော
ဆယ်) ကျွန်တော်တို့ ကယ်တင်ရမယ်။ အခုကယ်တင်
ရင်ကယ်၊ မကယ်ရင် နောက်... ဘယ်တော့မှ ကယ်
ဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး...”

“မနက်ဖြန်ပဲ ဇင်းဒါး ကို ကျွန်တော်တို့ သွား
ကြမယ်လေ...”

In the morning Sapt told people, "The king is going hunting for a few days."

I talked to Marshall Strakencz. "I'm not going to hunt animals, Marshall. I'm going to hunt Duke Michael because he is trying to kill me. If I die, you and your soldiers must give the crown to Princess Flavia."

Then I went to Flavia.

"Are you leaving me already?" she asked angrily.

နောက်နေ့မနက်မှာ ဆက်ပ် က ပြည်သူလူထု
ကို ကြေညာတယ်။ “ရက်အနည်းငယ်လောက် ကြာ
အောင် ဘုရင်မင်းမြတ် တောကစား(အမဲလိုက်) ထွက်
တော်မူမယ်”

ကျွန်တော်က ဝိုင်းချုပ် စထရာတင်းနက် ကို
ပြောပြမိန့်မှာတယ်။

“ကျွန်ုပ်က တောတိရစ္ဆာန်တွေကို အမဲလိုက်ဖို့
သွားမှာမဟုတ်ဘူး၊ “မြို့စား မိုက်တယ် ကို တိုက်ဖို့
သွားမှာ၊ ဘာကြောင့်ဆို သူကကျွန်ုပ်ကို သတ်ဖို့ကြိုးစား
နေတယ်လေ...။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သေခဲ့ရင်
ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့တပ်မတော်က မင်းသမီး ဖလေ
ဗီယာ ကို ဘုရင်မအဖြစ် သရဖူအပ်နှင်းပါ”

အဲဒီနောက် ကျွန်တော် ဖလေဗီယာ ဆီ
သွားပါတယ်။ (အမဲလိုက်ထွက်မယ့်သတင်းကို သိထား
ပြီးတဲ့ မင်းသမီးက)

“မောင်တော်က နှမတော်ကိုထားပြီး ထွက်
သွားမလို့ပေါ့လေ...။” လို့ ဒေါသတကြီး မေးပါတယ်။

I began to laugh but then I saw her eyes. They were wet. I took her in my arms. "I'm going to hunt Michael."

"Oh Rudolph! Be careful."

"If I don't come back, Marshall Strakencz will give my crown to you and you must take it."

"I will. But you must come back. You must!"

I thought, "I love her but I'll never see her again and I can't tell her."

ကျွန်တော်က (သူ့(မ)စိတ်သက်သာအောင်) ရယ်မော(ပြ)ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့(မ)ရဲ့ မျက်ဝန်းကို ကြည့်လိုက်တော့...။ မျက်ရည်စတွေနဲ့...။ ကျွန်တော်က သူ့(မ)ကို ရင်ခွင်ထဲ ဆွဲယူပွေ့ဖက်ရင်း “မောင်တော်က မိုက်ကယ် ကို တိုက်မလို့ (သူ့ကို တိုက်ခိုက်ဖို့) သွားမှာ” လို့ ပြောလိုက်တော့... (သူ့(မ)က) “မောင်တော် ရွှေဒေါ်ဖီရယ်... သတိထားပါကွယ်”

“အကယ်၍ မောင်တော် ပြန်မလာနိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ဝိုလ်ချုပ် စထရာကင်းနတ် က (ဘုရင်မအဖြစ်) သရဖူကို နှမတော်ဆီ အပ်လိမ့်မယ်၊ အဲဒါကို နှမတော် လက်ခံရမယ်”

“နှမတော် လက်ခံပါမယ်... ဒါပေမယ့် မောင်တော် ရွှေဒေါ်ဖီ ရယ်၊ မောင်တော် ပြန်လာရမယ်၊ ပြန်ကိုလာရမယ်”

ကျွန်တော် တွေး(နေ)မိတယ်။ “ငါ... သူ့(မ)ကို (တကယ်ကို) မြတ်နိုးချစ်ခင်မိပြီပဲ...။ ဒါပေမယ့် သူ့(မ)ကို ဘယ်တော့မှ နောက်တစ်ခါ ပြန်လည်ဆုံဆည်းခွင့် ရနိုင်မှာမဟုတ်တော့ပေဘူး...။ ဒါတွေကို သူ့(မ)ကိုလည်း မပြောရက်ပါဘူးလေ”

Sapt, Fritz and I went with ten men to Zenda. Fritz's uncle had a castle near Michael's. Its name was Castle Tarlenheim.

That evening we were in the garden of Castle Tarlenheim. A man rode in.

"It's Rupert Hentzau!" Sapt said. "He's come from Michael."

Hentzau rode up to us. "I must speak to the king alone."

"No," Sapt said.

"It's all right," I said and I went with Hentzau into a small garden house.

"What do you want?" I asked.

"Duke Michael will give you one million pounds if you leave Ruritania."

ဆက်ပံ၊ ဖရစ်စ် နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ လူဆယ်
ယောက်နဲ့အတူ ဇင်းဒါး ကို သွားပါတယ်။ မိုက်ကယ်
ရဲ့ ရဲတိုက်နားမှာ ဖရစ်စ် ဦးရီးတော်ရဲ့ ရဲတိုက်တစ်ခု
ရှိတယ်။ ရဲတိုက်ရဲ့ အမည်က ဟာလန်ဟိန်းရဲတိုက် တဲ့။

အဲဒီညနေ ကျွန်တော်တို့ တာလန်ဟိန်း
ရဲတိုက် ဝင်းအတွင်းမှာ ရှိနေတုန်း လူတစ်ယောက်
မြင်းစီးပြီး ဝင်လာပါတယ်။

ဆက်ပံ က “အဲဒါ . . . ရှပတ်ဟန်တလော ပေါ့။
မိုက်ကယ် ရဲတိုက်ကလာတာ . . . ”

ဟန်တလောက ကျွန်တော်တို့ဆီကို မြင်းစီးပြီး
လာတယ်။ “ကျွန်တော်မျိုး ဘုရင်မင်းမြတ် တစ်ဦး
တည်းကို လျှောက်တင် (ပြောဆို)စရာရှိပါတယ်။ (နှစ်ဦး
ချင်း တွေ့ခွင့်ပြုပါ)”

“ခွင့်မပြုနိုင်ဘူး”လို့ ဆက်ပံ က ပြောလိုက်
တယ်။

“ကဲ . . . ကောင်းပြီလေ”လို့ ကျွန်တော်က
ပြောပြီး ဟန်တလော နဲ့အတူ (ဥယျာဉ်တွင်း)က အိမ်
ငယ်လေးတစ်လုံးဆီဝင်ပြီး လိုက်သွားလိုက်ပါတယ်။

“ခင်ဗျား ဘာပြောချင်တာလဲ”လို့ ကျွန်တော်
က မေးတော့ . . .

“ခင်ဗျားသာ ရှုရီတေးနီးယားက ထွက်ခွာသွား
မယ်ဆိုရင် မြို့စား မိုက်ကယ် က ခင်ဗျားကို ပေါင်
တစ်သန်းပေးမယ်”လို့ ပြောပါတယ်။

"I will not leave."

Hentzau smiled. "I knew it. Now listen to me. Michael can offer you money but my offer is better. I can offer you a crown, a country and a princess."

"What do you mean?"

"If you kill Sapt and Tarlenheim, I'll kill Michael and the real king. Only you and I will live. Then you can be the king and you'll give me a high place in Ruritania."

"Will you really kill Michael?"

"That dog Michael! I nearly killed him last night. He comes between me and Antoinette."

“ကျွန်တော် မသွားနိုင်ဘူး”

ဟန်တလော က ပြုံးလိုက်တယ်။ “(မသွားဘူးဆိုတာ) ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ကဲ... အခု ကျွန်တော် ပြောမှာကို နားထောင်ပါ။ မိုက်ကယ် က ခင်ဗျားကို ငွေပေးနိုင်တာပါ... ကျွန်တော်က ဒီထက်ကောင်းတာတွေကို ပေးနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က ‘ဘုရင့်သရဖူ... တိုင်းပြည်တစ်ပြည်... နဲ့ မင်းသမီးတစ်ပါး...’ ကို ပေးနိုင်ပါတယ်”

“ခင်ဗျား ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ”

“ခင်ဗျားက ဆက်ပ် နဲ့ တာလန်ဟိန်း ကို သတ်ရင် ကျွန်တော်ကလည်း မိုက်ကယ်နဲ့ ဘုရင်အစစ်ကို သတ်လိုက်မယ်၊ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော် နှစ်ယောက်တည်း အသက်ရှင်သန်ပြီး ကျန်ခဲ့မှာပေါ့၊ အဲဒီနောက် ခင်ဗျားလည်း (တကယ်) ဘုရင်ဖြစ်သွားမယ်၊ ဒီတော့ ခင်ဗျားက ကျွန်တော့်ကို ရွှေစိတေးနီးယား ရဲ့ မြင့်မားတဲ့ ရာထူးတစ်ခုမှာ ခန့်အပ်ပေးနိုင်မယ်...”

“ခင်ဗျားက မိုက်ကယ် ကို တကယ်သတ်မှာလား...”

“ဒီ... ခွေးကောင် မိုက်ကယ် ကိုလား၊ မနေ့ညကတောင် သတ်မိတော့မလို့ ကျွန်တော်နဲ့ အင်တိုင်းနက် ရဲ့ကြားမှာ သူက ဝင်ရှုပ်တယ်လေ...”

“Antoinette de Mauban? But she loves Michael, doesn't she?”

“Yes. But if Michael dies, I'll have her. And if the king dies too, you can be number one on Flavia's long list of men. You're only number three now!” He laughed and I wanted to hit him.

“Get out of here!” I said.

Hentzau just laughed. Then he held out his right hand to me.

“အင်တိုင်းနက်ဒီမော်ဘန် ကို ပြောတာလား၊ ဒါပေမယ့် သူက မိုက်ကယ့် ကို ချစ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလား. . .”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ဒါပေမယ့် မိုက်ကယ့် သေသွားပြီဆိုရင် ကျွန်တော် ပိုင်ပြီပေါ့. . . ပြီးတော့ ဘုရင်(အစစ်)သေသွားပြီဆိုရင် ဖလေဗီယာ ကို မေတ္တာရှိနေတဲ့ ယောက်ျားသားတွေ အမြောက်အမြား အနက် ခင်ဗျားဟာ နံပါတ်(၁)ဖြစ်သွားပြီပေါ့. . . အခုတော့ ခင်ဗျားက တတိယနေရာမှာပဲ ရှိတယ်လေ. . .”

သူက ရယ်မောပြောဆိုတယ်၊ ကျွန်တော်က သူ့ကို ထပြီ ထိုးချင်နေပြီ။ (ဒါကြောင့်) ကျွန်တော်က-
“ခင်ဗျား. . . ဒီနေရာက ထွက်သွားစမ်း”

ဟန်တလောက် (ထွက်မသွားဘဲ) ရယ်မောရုံပဲ ရယ်မောနေတယ်၊ ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ ယာလက်ကို ဆန့်ထုတ်ပြီး (ကျွန်တော်လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ဖို့) ပေးလိုက်တယ်။

“Will you give me your hand?” he asked. I put my hands behind my back. That was my answer. But he already knew my answer and his other hand moved quickly. A small knife flew across the room. The knife hit me and I fell back. Then I saw Hentzau on his horse. I heard cries and guns. Then I saw Fritz. Then nothing.

It was night when I woke up. Fritz was on a chair beside my bed.

“It’s not bad,” Fritz said. “You’ll be all right soon.” Then he said, “Another man has come here from Michael’s castle. His name is Johann and he wants to help us.”

“ကဲ... ခင်ဗျားကရာ (လက်ဆွဲပြီး နှုတ်ဆက်ရအောင်)ခင်ဗျားရဲ့ လက်ကို မပေးနိုင်ဘူးလား”

ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်နှစ်ဖက်ကို နောက်ဘက်မှာ ပစ်ထားလိုက်တယ်။ အဲဒါ ကျွန်တော့်ရဲ့ အဖြေပဲပေါ့။ ဒါပေမယ့် သူကလည်း ကျွန်တော်ရဲ့ အဖြေကို ကြိုတင်သိနှင့်ပြီးသားလေ။ သူ့ရဲ့ အခြားလက်တစ်ဖက်က လျင်လျင်မြန်မြန် လှုပ်ရှားလိုက်တယ်။ ‘မီး’လေးတစ်လက်နဲ့ ပစ်(ပေါက်)ထည့်လိုက်တယ်။ ‘မီး’က ကျွန်တော့်ကိုထိပြီး၊ ကျွန်တော် နောက်ပြန်လဲကျသွားပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဟန်တလော သူ့ရဲ့မြင်းပေါ်တက်ပြီး ထွက်သွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ အော်သံဟစ်သံ၊ သေနတ်သံတွေလည်း ကြားရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဖရစ်စ် ကို တွေ့လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ ဘာဆိုဘာမှ မသိတော့ပါဘူး။”

ကျွန်တော် အိပ်ရာက နိုးလာတော့ “ည” အချိန်ရောက်နေပါပြီ။ ဖရစ်စ် က ကျွန်တော့်အိပ်ရာဘေးက ကုလားထိုင်တစ်လုံးပေါ်မှာ...

“ဒဏ်ရာက မပြင်းလှပါဘူး၊ မကြာခင်မှာပဲ ခင်ဗျားနေကောင်းသွားမှာပါ။” ပြီးတော့ သူက(ဆက်) ပြောတယ်။ မိုက်ကယ့် ရဲတိုက်က အခြားလူတစ်ယောက် လာသေးတယ်။ သူ့နာမည်က ဂျီဟန်း တဲ့။ သူက ကျွန်တော်တို့ကို ကူညီချင်တယ်”

"Why?" I asked. "He works for Michael, doesn't he?"

"Yes, but maybe he doesn't like Duke Michael."

"Bring him in."

Fritz and Sapt brought Johann to my room. I asked him, "Why do you want to help us?"

"Because I'm afraid."

"Why are you afraid?"

"Michael is going to kill me. I know it! He needs me now, but soon he will not need me and then he will kill me."

"Why will he kill you?"

"Because I know ..."

"Tell us," I said. "What do you know?"

Johann said nothing.

“ဘာကြောင့်လဲ...။ သူက မိုက်ကယ့် ဆီမှာ အမှုထမ်းနေတာ မဟုတ်လား” လို့ ကျွန်တော်က မေးတော့...

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သူက မိုက်ကယ်ကို မလိုလားလို့ နေမှာပေါ့”

“သူ့ကို အထဲခေါ်လိုက်ပါ”

ဖရစ်စ် နဲ့ ဆက်ပ် က ဂျီဟန်း ကို ကျွန်တော့် အခန်းထဲ ခေါ်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်က မေးတယ်။

“မင်းက ဒို့ကို ဘာကြောင့် ကူညီချင်တာလဲ”

“ကြောက်လို့ပါ”

“ဘာကြောင့် ကြောက်တာလဲ”

“မိုက်ကယ် က ကျွန်တော့်ကို သတ်တော့မယ်၊ ဒါကို ကျွန်တော်သိနေတယ်၊ အခုအချိန်မှာ သူက ကျွန်တော့်ကို လိုအပ်နေသေးတယ်၊ ဒါပေမယ့် မကြာခင်မှာ ကျွန်တော့်ကို လိုအပ်တော့မှာ မဟုတ်ဘူးလေ၊ အဲဒီအချိန်ကျရင် သူက ကျွန်တော့်ကို သတ်မှာပဲ”

“ဘာကြောင့် သူက မင်းကို သတ်မှာလဲ”

“ဘာကြောင့်ဆို... ကျွန်တော်... သိထား...”

“မင်း ဘာတွေသိထားတယ်ဆိုတာ ဒို့ကို ပြောပြလေ” လို့ ကျွန်တော်က မေးတော့ ဂျီဟန်း က ဘာမှ မပြောတော့ပါဘူး၊ ကျွန်တော်က ဆက်ပ် ထံ လှမ်းပြောလိုက်တယ်။

"Give him some money," I told Sapt.

Then I said to Johann, "There is a prisoner in Duke Michael's castle, isn't there?"

Johann took the money. "Yes. It's the king," he said. "He's in a small cell in the old part of the castle."

"Tell us the way to the cell."

"You must go through the guard room. There are always two guards and they're real killers. If you try to break the door of the guard room, one guard will stay at the door; the second guard will run to the king's cell and kill the king. Maybe you will kill the first man, but the king will be dead. That's Duke Michael's plan."

"And has he got a plan for the king's dead body?"

“သူ့ကို ပိုက်ဆံနည်းနည်းပေးလိုက်ပါ”

ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်က ဂျီဟန်း ကို မေးပါတယ်။

“မြို့စား မိုက်ကယ် ရဲ့ ရဲတိုက်မှာ အကျဉ်းသား တစ်ယောက်ရှိတယ် မဟုတ်လား”

ဂျီဟန်း က ပိုက်ဆံကို ယူလိုက်တယ်၊ ပြီးတော့ “ဟုတ်ပါတယ်... အဲဒါ ဘုရင်လေးပေါ့... ၊ ရဲတိုက်ဟောင်းရဲ့ အခန်းလေးထဲမှာ” လို့ ပြောပါတယ်။

“အဲဒီအခန်းကို သွားတဲ့လမ်း... ပြောပြပါ”

“အစောင့်တွေရဲ့ အခန်းကို ဖြတ်ပြီးသွားရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီမှာ အမြဲတမ်း အစောင့်နှစ်ယောက်ရှိတယ်၊ သူတို့က တကယ့် လူသတ်သမားတွေ... ၊ ခင်ဗျားတို့က အစောင့်တွေရဲ့ အခန်းတံခါးကို ချိုးဖဲ့ဝင်ရောက်မယ်ဆိုရင် တစ်ယောက်က တံခါးနားမှာ ရှိနေလိမ့်မယ်။ ဒုတိယအစောင့်က၊ ဘုရင့်အခန်းကို သွားပြီး ဘုရင်ကို သတ်မှာပဲ၊ ပထမအစောင့်ကို ခင်ဗျားတို့ သတ်နိုင်တယ်ပဲထား၊ ဘုရင်လည်း သေမှာပဲ... ၊ ဒါက မြို့စား မိုက်ကယ် ရဲ့ အစီအစဉ်တွေ”

“သေသွားတဲ့ ဘုရင်ရဲ့ ရုပ်ကလာပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ကော သူ့မှာ အစီအစဉ်ရှိသလား”

"Yes. The killer will put the body through a hole in the floor. The hole goes down to the water. You'll find only Michael's man in the cell."

Johann left and Sapt said, "We can do nothing."

In the morning my face was on the front page of all the newspapers. "The king is ill," they said. "Will the king die?" they asked. But nobody knew the real story. Sapt told people, "The king fell on his hunting knife."

“ဟုတ်ကဲ့ ရှိပါတယ်။ လူသတ်သမားက ဘုရင်
ရဲ့အလောင်းကို ကြမ်းပြင်အပေါက်ကနေ အောက်ကို
ပစ်ချလိုက်မယ်။ အဲဒီအပေါက်ကနေ ရေထဲကို
ကျသွားမယ်။ အခန်းထဲမှာတော့ မိုက်စာရဲ့ လူကိုပဲ
ခင်ဗျားတို့ တွေ့ရလိမ့်မယ်”

ကျိုဟန်း ပြန်သွားတော့ ဆက်ပ် က ပြောတယ်။
“ကျုပ်တို့ ဘာမှလုပ်လို့မရနိုင်တော့ဘူး။ မတတ်နိုင်
တော့ဘူး”

နောက်တစ်နေ့နံနက်၊ သတင်းစာအားလုံးရဲ့
ရှေ့ဆုံးမျက်နှာမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဓါတ်ပုံပါလာပါ
တယ်။ “ဘုရင်မင်းမြတ် နာမကျန်းဖြစ်” “ဘုရင်မင်းမြတ်
နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်မှာလား” (စသည်ဖြင့်) မေးမြန်း
(ဖော်ပြ)ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့် ဇာတ်လမ်း
အမှန်ကိုကော့ ဘယ်သူမှ မသိကြပါဘူး။ ဆက်ပ် က
“ဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ သူ့ရဲ့ အမဲလိုက်ခါးပေါ် လဲကျ
သွားလို့ (ဒဏ်ရာရသွားတယ်)” လို့ ပြည်သူလူထုကို
ကြေညာထားပါတယ်။

Flavia read the newspaper in Strelsau and she came to me. We had three very happy days.

On the third day I was a lot stronger. I rode into Zenda with some men. In the town I saw the chief of the Strelsau police.

“Why are you in Zenda?” I asked him.

“An Englishman has disappeared and I am looking for him,” the chief of police said. “He came to Ruritania for a holiday, but he disappeared in Zenda. The British ambassador in Strelsau wants to find him.”

“What is the Englishman’s name?”

“His name is Rassendyll.”

စထရဲဆော က သတင်းစာတွေကို ဖလေ
ဝီယာ ဖတ်ရတော့ သူ(မ)က ကျွန်တော့်ဆီ ရောက်
လာပါတယ်။ (သုံးရက်တိတိပေါ့)။ အဲဒီ(၃)ရက်ဟာ
ကျွန်တော်တို့အတွက် အလွန်အမင်း ပျော်ရွှင်ရတဲ့
နေ့ရက်တွေပါပဲ...။

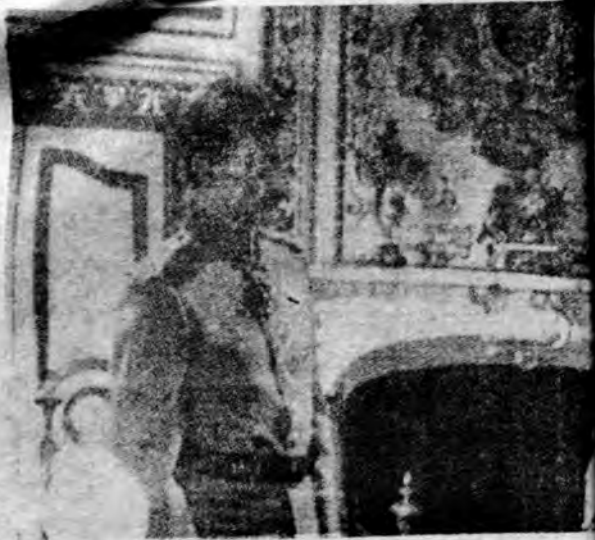
တတိယမြောက်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်၊ တော်
တော်လေးကို ကျန်းမာလာပါတယ်။ (နောက်လိုက်)
လူအချို့နဲ့အတူ ဇင်းဒါး မြို့ထဲကို မြင်းစီးပြီး ကျွန်
တော် တွက်လာခဲ့ပါတယ်။ မြို့ထဲရောက်တော့ စထ
ရဲဆော ရဲတပ်ဖွဲ့ အကြီးအကဲနဲ့ တွေ့ပါတယ်။

“ခင်ဗျား ဘာဖြစ်လို့ ဇင်းဒါး ကို ရောက်နေ
တာလဲ” လို့ ကျွန်တော်က မေးလိုက်တော့...

“အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ယောက် ပျောက်ဆုံးနေပါ
တယ်။ ကျွန်တော်မျိုး သူ့ကို ရှာနေတာပါ” လို့ ရဲတပ်
ဖွဲ့ အကြီးအကဲက ဖြေကြားပါတယ်။ “သူက ရွှေစိုတေး
နီးယား ကို အားလပ်ရက် အလည်အပတ်လာတာပါ။
ဒါပေမယ့် သူက ဇင်းဒါး မှာ ပျောက်ချက်သား
ကောင်းနေပါတယ်။ စထရဲဆော မှာရှိတဲ့ ဗြိတိသျှ
သံအမတ်ကြီးက သူ့ကို တွေ့ချင်နေပါတယ်”

“အဲဒီ အင်္ဂလိပ်ရဲ့နာမည်က ဘယ်သူလဲ?”

“သူ့နာမည်က ရက်ဆန်ဒေးလ် ပါ”

“Tell the British ambassador we will find him.”

That afternoon Marshall Strakencz and other important people visited me. They said, “The people of Strelsau are asking, ‘On which day will the king marry Princess Flavia?’ What shall we tell the people?”

Flavia was in the room. I said, “We’ll give the people an answer one week from today.”

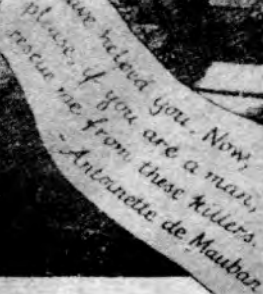
So now I had two reasons to move quickly. In the evening Johann came with a third reason: he told us, “The king’s very ill.

“ဗြိတိသျှသံအမတ်ကို ပြောပြပါ။ (ပျောက်ဆုံး
နေတဲ့) သူ (နိုင်ငံသား) ကို ကျုပ်တို့ရှာပေးပါမယ်” လို့
အဲဒီနေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ် စထရာ
ကင်းနက် နဲ့ အခြားအရေးကြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျွန်တော့်
ထံ လာရောက်လည်ပတ်ကြပါတယ်။ သူတို့ကပြော
တယ်။ စထရဲဆော ပြည်သူလူထုတွေက မေးနေကြ
ပြီ။ ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်မှာ ဘုရင်မင်းမြတ်က မင်းသမီး
ဖလေဗီယာ ကို လက်ထပ်မှာလဲ... တဲ့။ လူထုကို
ဘယ်လိုပြန်ပြီး ဖြေကြားရပါမည်လဲ...” လို့ မေးပါ
တယ်။

ဖလေဗီယာ က အခန်းထဲမှာ ရှိနေတယ်လေ။
ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တယ်။ “ဒီနေ့ကစပြီး တစ်
ပတ်အကြာမှာ ပြည်သူလူထုကို အဖြေပေးမယ်လို့
ပြောပြပါ”

ဒါကြောင့်... အခုဆိုရင် မြန်မြန်ဆန်ဆန်
လှုပ်ရှားဖို့ရန် အကြောင်းရင်းနှစ်ချက် ရှိနေပါပြီ။
ညနေရောက်တော့ ဂျီဟန်း ရောက်လာပါတယ်။
တတိယအကြောင်းရင်းတစ်ခုနဲ့ပေါ့။ သူက ကျွန်တော်
တို့ကို ပြောပြတယ်။

“ဘုရင်လေး အလွန် နာမကျန်းဖြစ်နေတယ်။

I have helped you. Now,
please, if you are a man,
rescue me from these killers.
- Antoinette de Mauban

Maybe he's going to die. A doctor is with him all the time. Antoinette de Mauban helps the doctor and she gave me this letter for you."

I read the letter.

***I have helped you. Now, please,
if you are a man, rescue me from
these killers.***

Antoinette de Mauban

I asked Johann, "Which men will guard the king tonight?"

"Detchard and Bersonin."

"And Rupert Hentzau?" I asked.

"No. Hentzau and de Gautet sleep in the room above the guard room at night.

"Where is Madame de Mauban's room?"

ကံတော်ကုန်ချင်လည်း ကုန်သွားနိုင်တယ်၊ ဆရာဝန်
တစ်ယောက်က ဘုရင်လေးနဲ့တစ်ချိန်လုံး ရှိနေတယ်၊
အင်တွိုင်းနက်ဒီမော်ဘန်က ဘုရင်လေးကို ကူညီ(ပြုစု)
ပါတယ်။ သူ(မ)က ခင်ဗျားအတွက်ဆိုပြီး ဒီစာကို
ပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က စာကို ဖတ်လိုက်
တယ်။

“ကျွန်မ . . . ရှင့်ကို ကူညီခဲ့ဖူးပါတယ်၊ အခုအခါ
မှာတော့ . . . ကျေးဇူးပြုပြီး၊ ဒီ လူသတ်သမား
တွေရဲ့လက်က ကျွန်မကို ကယ်ပါဦး . . . ရှင်
သာ ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်ပီသ
တယ်ဆိုရင်ပေါ့ . . . ”

အင်တွိုင်းနက်ဒီမော်ဘန်
ကျွန်တော် က ဂျီဟန်း ကို မေးလိုက်တယ်။

“ဒီည . . . ဘုရင်မင်းကို ဘယ်သူတွေစောင့်မလဲ”

“ဒက်ချပ် နဲ့ ဘာဆိုနင်”

“ရူပတ်ဟန်တလော . . . ရော”

“ဟင့်အင်း မစောင့်ပါဘူး၊ ညညဆိုရင် ဟန်
တလော နဲ့ ဒီဂေါဝက် က အစောင့်ခန်းရဲ့ အပေါ်မှာ
ရှိတဲ့အခန်းမှာ ဖုံးပိတ်တယ်”

“မဒမ်ဒီမော်ဘန် ရဲ့ အခန်းက ဘယ်မှာလဲ”

"On the other side of the moat, in the new part of the castle. It's above the bridge and below Michael's room. Michael pulls the bridge up at twelve o'clock, because Hentzau has tried to visit Antoinette at night."

"And you, Johann?"

"Me? I sleep near the entrance to the new castle, Sir."

I thought for a long time and made a plan. Then I said to Johar, "I have given you a lot of money and I will give you a lot more. At two o'clock tomorrow morning you must open the front door of the castle." Then I wrote a short letter.

"Carry this letter to Madame de Mauban. It is very important." The man was white and afraid but he took the letter and left.

“ကျုံးရဲ့ အခြားတစ်ဖက်မှာ...။ ရဲတိုက်အသစ်
ထဲမှာပေါ့။ အဲဒီအခန်းက တံတားရဲ့ အပေါ်မှာရှိတယ်။
မိုက်ကယ် အခန်းရဲ့ အောက်မှာပေါ့။ မိုက်ကယ်က
ည (၁၂)နာရီဆိုရင် တံတားကို ဆွဲတင်ထားတယ်။
ဘာကြောင့်ဆို... ဟန်တလော က အင်တိုင်းနက်
အခန်းကို ညဘက်... ညဘက် လာလည်ဖို့ ကြိုးစားလို့
လေ”

“မင်းကကော... ဂျီဟန်း”

“ကျွန်တော်လား...။ ကျွန်တော်က ရဲတိုက်
အသစ်ရဲ့ အဝင်ဝနားမှာ အိပ်ပါတယ်”

အချိန်တော်တော်ကြာ စဉ်းစားပြီးတော့မှ အစီ
အစဉ်တုတ်ခုကို ဆွဲပါတယ်။ ပြီးတော့မှ ဂျီဟန်း ကို
ပြောလိုက်တယ်။

“မင်းကို ပိုက်ဆံတော်တော်များများလည်း
ပေးခဲ့ပြီးပြီ။ ထပ်ပြီးတော့လည်း ပေးဦးမယ်...”
မနက်ဖြန်မနက် (အစောကြီး) နှစ်နာရီမှာ ရဲတိုက်
ရှေ့ဘက်တံခါးကို မင်းဖွင့်ပေးရမယ်”

အဲဒီနောက်... ကျွန်တော် စာတစ်စောင်
ရေးပါတယ်။

“ဒီစာကို မဒမ် ဒီမော်ဘန် ဆီ ယူသွားပါ။
သိပ်အရေးကြီးတယ်နော်” သူ့မျက်နှာက ဖြူရော်နေ
ပြီး၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာကို
ယူပြီး ထွက်သွားပါတယ်။

Then I told my plan to Sapt and Fritz. "I'll swim across the moat and wait near the bridge. You and your men, Sapt, will wait near the front entrance of the new castle."

"And Johann will open the door at two o'clock," Sapt said.

"Yes," I said. "You and your men must run in. One minute after two o'clock, Antoinette de Mauban in her room will cry loudly, 'Help! Michael! Help!' Michael will run to her room. Your men will catch Michael and put the bridge down. Antoinette will cry again and again, 'Help! Michael! It's Rupert Hentzau!' Hentzau will hear his name and so he'll come across the bridge. Perhaps de Gautet will come with him."

အဲဒီနောက် ဆက်ပ် နဲ့ ဖရစ်စ် ကို ကျွန်တော့် အစီအစဉ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောပြတယ်။ “ကျွန်တော်က ကျုံးရေပြင်ကိုဖြတ်ပြီး ရေကူးသွားမယ်၊ တံတားနားက စောင့်မယ်။ ဆက်ပ် ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့ လူတွေက ရဲတိုက်အသစ်ရဲ့ အဝင်ဝနားမှာ စောင့်ရမယ်”

“ဂျိုဟန်နား က နှစ်နာရီထိုးရင် တံခါးကိုဖွင့်မယ် ပေါ့”လို့ ဆက်ပ် က မေးပါတယ်။ ကျွန်တော်က . . .

“ဟုတ်တယ် . . . ၊ ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့ လူတွေက ရဲတိုက်ထဲ . . . ပြေးဝင်လာရမယ်။ နှစ်နာရီထိုးပြီး လို့ တစ်မိနစ်အကြာမှာ အင်တိုင်းနက်ဒီမော်ဘန် က သူ့အခန်းကနေ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် အော်လိမ့်မယ်။ “ကယ်ပါဦးရှင် . . . ၊ မိုက်ကယ် . . . ၊ ကယ်ပါဦး”လို့ အော်ရင် မိုက်ကယ်က သူ့အခန်းဆီ ပြေးဆင်းလာမှာပဲ၊ ခင်ဗျားလူတွေက မိုက်ကယ် ကို ဖမ်းပြီး၊ တံတားကို ချပေးလိုက်၊ အင်တိုင်းနက် ကတော့ ထပ်တလဲလဲ အော်နေမှာပဲ။ “မိုက်ကယ်ရေ . . . ကယ်ပါဦး၊ ရှုပတ်ဟန်တလော ရဲ့ ရန်က ကယ်ပါ”လို့ အော်ရင်ဟန်တလော လည်း သူ့နာမည်ကို ကြားမှာပဲ . . . ၊ ကြားရင် တံတားကိုဖြတ်ပြီး သူလည်းလာမှာပဲ . . . ၊ ဒီဂေါတက် တောင် သူနဲ့အတူ ပါလာချင်လာမယ်”

"And you'll be at the bridge," Sapt said.

"Yes. I'll kill Hentzau and maybe de Gautet. I'll get their keys — the keys for the door of the guard room. Then there will be only two men between us and the king. You'll come with me to the guard room. We must be quiet and quick. If we are slow, Detchard or Bersonin will kill the king."

"What shall we do if Johann doesn't open the front door?"

“ခင်ဗျားက တံတားမှာ ရှိနေမယ်ပေါ့. . .” လို့
ဆက်ပ် က မေးတယ်။

“ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်တော်က ဟန်တလော ကို
သတ်မယ်၊ ဒီဂေါတက် လည်း ပါချင်ပါမယ်ပေါ့. . .”
သူတို့ဆီက သော့တွေကို ကျွန်တော်ယူမယ်၊ အစောင့်
ခန်းတံခါးရဲ့ သော့တွေလေ. . . ၊ ဒီနောက်ပိုင်းမှာ. . .

“ဘုရင်လေး” နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကြားမှာ၊ လူနှစ်ယောက်
ပဲ ရှိလိမ့်မယ်၊ ကျွန်တော်နဲ့အတူ ခင်ဗျားက အစောင့်
ခန်းကို လိုက်ခဲ့ရမယ်၊ ကျွန်တော်တို့က အသံလည်း
လုံရမယ်၊ မြန်လည်းမြန်ရမယ်။ ကျွန်တော်တို့ နှေး
သွားတာနဲ့. . . ၊ ဒက်ချပ် ဒါမှမဟုတ် ဘာဆိုနိုင်
(တစ်ယောက်ယောက်)က ဘုရင်လေးကိုသတ်လိမ့်မယ်”

“ဂျီဟန်းက တံခါးမဖွင့်ရင် ဘာလုပ်ကြမလဲ”

“Fritz will go to the moat and meet me. If I’m not there, I’ll be dead and the king will be dead. You must come back here and tell Marshall Strakencz. The marshall and his soldiers must go to Michael’s castle and ask for the king. If Michael can’t show them the king, the marshall must go to Strelsau with Flavia. He must tell the people that Michael has killed the king and Flavia must be the queen of Ruritania.”

That night I talked to Flavia before I left. I wanted to say “goodbye” but I could not.

At a quarter to twelve I was at Michael’s castle. At twelve the bridge between the old and new parts went up noisily. I waited. At one o’clock I swam across the moat to the old castle.

“ဖရစ်ဇ်က ကျုံးဆီကို သွားရမယ်၊ ကျွန်တော့်
ကို လာတွေ့ရမယ်၊ ကျွန်တော် အဲဒီမှာ မရှိရင်တော့
ကျွန်တော်လည်း သေပြီ၊ ဘုရင်လည်းသေပြီ (လို့သာ
မှတ်ပေရော့)။ ခင်ဗျားက ဒီကို ပြန်လာရမယ်၊ ဗိုလ်
ချုပ် စထရာကင်းနက် ကို ပြောပြရမယ်၊ ဗိုလ်ချုပ်နဲ့
သူ့ရဲ့တပ်သားတွေက မိုက်ကယ် ရဲ့ ရဲတိုက်ကို သွားရ
မယ်၊ “ဘုရင်”ကို (ပြန်အပ်ဖို့) တောင်းဆိုရမယ်၊
မိုက်ကယ်က “ဘုရင်”ကို မပြနိုင်ရင်၊ ဗိုလ်ချုပ်က
ဖလေဗီယာ နဲ့အတူ စထရဲဆော ကို ပြန်ရမယ်၊ မိုက်
ကယ် က ဘုရင်မင်းမြတ်ကို သတ်လိုက်ပြီလို့ ပြည်သူ့
လူထုကို ကြေညာရမယ်။ ဖလေဗီယာ ကို ရွာရီတေး
နီးယား ဘုရင်မအဖြစ် တင်မြှောက်ရမယ်”

အဲဒီည မထွက်ခွာခင် ဖလေဗီယာ ကို စကား
ပြောဖြစ်တယ်၊ နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်စကားလေးကို
ဆိုခဲ့ချင်ပေမယ့်လည်း ကျွန်တော် နှုတ်မဆက်နိုင်ခဲ့
ပါဘူး။

ည ဆယ့်နှစ်နာရီထိုးဖို့ ဆယ့်ငါးမိနစ်မှာ မိုက်
ကယ် ရဲ့ ရဲတိုက်ကို ကျွန်တော် ရောက်ပါတယ်။ ဆယ့်
နှစ်နာရီလည်း ထိုးရော ရဲတိုက်အဟောင်းနဲ့ အသစ်
ကို ဆက်ထားတဲ့ တံတားကြီးက ဆူဆူညံညံအသံပြု
ရင်း အပေါ်ကို တက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော် စောင့်
ဆိုင်းပြီး နေလိုက်ပါတယ်၊ တစ်နာရီထိုးတော့ ရဲတိုက်

I could see a light in Antoinette's room in the new castle. There was no light in Michael's room. He was asleep.

Suddenly I saw a man coming down the castle wall on a rope. Then he swam from the old castle to the new. It was Rupert Hentzau! I wanted to go after him, but I thought, "I can't fight with him now. I must wait."

Then the night was quiet. After a minute I heard a very small sound: a key turned in a door. Was it Hentzau in Antoinette's room? Then a loud noise: something fell or broke. Was it a fight?

အဟောင်းဆီကို ရောက်ဖို့ ကျုံးကိုဖြတ်ပြီး ရေကူးပါတယ်။

ရဲတိုက်အသစ်မှာမှီတဲ့ အင်တိုင်းနက် ရဲ့ အခန်းထဲမှာ မီးရောင်လေးကို မြင်ရပါတယ်။ မိုက်ကယ့် အခန်းမှာတော့ မီးရောင်မရှိတော့ပါဘူး။ သူ အိပ်(ပျော်)နေပါပြီ”

လူတစ်ယောက် ရဲတိုက်ဟောင်းပေါ်ကနေ ကြိုးတစ်ချောင်းနဲ့တွယ်ပြီး ဆင်းလာတာကို ကျွန်တော် ရုတ်တရက် မြင်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူက ရဲတိုက်ဟောင်းကနေ ရဲတိုက်အသစ်ဆီ ရေကူးပြီးသွားပါတယ်။ ဈာန်တလောပေါ့။ ကျွန်တော် သူ့နောက်ကနေပြီး လိုက်သွားချင်လိုက်တာ... ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စဉ်းစားမိတယ်။ “အခု လောလောဆယ် သူ့ကို ငါတိုက်လို့ မဖြစ်သေးဘူး။ အချိန်ကို စောင့်ရမယ်”

အဲဒီနောက် ညချမ်းက တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သွားပါတယ်။ ခဏကြာတော့... အသံလေးတစ်သံကို သဲ့သဲ့လေး ကြားပါတယ်။ တံခါးသေ့ကို လှည့်ဖွင့်တဲ့အသံ...။ ဟန်တလော က အင်တိုင်းနက် အခန်းကို ဝင်တာများလား...?” အဲဒီနောက် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် အသံတွေကြားရပါတယ်။ တစ်ခုခု ကျ(ကွဲ)တာလား၊ ကျိုးပဲ့တာလား၊ တိုက်ခိုက်နေကြတာလား...။

"Help! Michael! It's Rupert Hentzau!"
Antoinette's cry for help was real! It was not two o'clock yet!

Lights came on. Doors opened. Someone hit a door. "Open this door!" Michael's voice shouted. The door broke. I heard shouts and then swords. I heard a cry from Michael. Was he wounded? Men ran to help him.

There were some stairs from the water to the door of the old castle. I went up them. Then I saw Hentzau through Antoinette's window. There were four or five men in front of him. Hentzau's sword hit one man. It was Johann! I thought, "Johann is wounded! He can't open the front door for Sapt!"

“ကယ်ပါဦး . . . မိုက်ကယ်၊ ရှုပတ်ဟန်တလော
ပေါ့” လို့ အင်တိုင်းနက်ရဲ့ အကူအညီတောင်းတဲ့အသံ
က အစစ်အမှန်ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ညနှစ်နာရီ
တော့ မတိုးသေးပါဘူး။

မီးတွေပွင့်လာတယ် . . . ၊ တံခါးတွေပွင့်လာ
တယ်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က တံခါးကို ထုရိုက်တယ်၊
“တံခါးဖွင့်စမ်းဟေ့” မိုက်ကယ် ရဲ့ အော်ဟစ်သံ။
တံခါးကျိုးပဲ့(ပွင့်)သွားတဲ့ (အသံ)၊ အော်သံ၊ ဟစ်သံ၊
ခါးချင်း ယှဉ်ခုတ်သံတွေ ကြားရပါတယ်။ မိုက်ကယ်
ရဲ့ အော်သံကိုလည်း ကြားရတယ်၊ သူ ဒဏ်ရာရသွား
တာများလား . . . ၊ သူ့ကို ကူဖို့ သူ့လူတွေက ပြေးသွား
ကြပါတယ်။

ရေထဲကနေ ရဲတိုက်ဟောင်းတံခါးကို တက်တဲ့
လှေကားထစ်တွေရှိတယ်၊ အဲဒီလှေကားထစ်တွေကနေ
ကျွန်တော်တက်သွားပါတယ်။ အင်တိုင်းနက် ရဲ့
ပြတင်းပေါက်ကနေ ဟန်တလော ကို မြင်ရပါတယ်။
သူ့ရှေ့မှာက လူလေးငါးယောက်၊ ဟန်တလော ရဲ့ ခါး
က တစ်ယောက်ကို ထိသွားတယ်၊ ဂျီဟန်း ပေါ့။ ဂျီ
ဟန်း တော့ ဒဏ်ရာရသွားပြီ၊ ဆက်ပ် တို့ဝင်ဖို့ ရှေ့
တံခါးကို သူ့ဖွင့်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော်
တွေး(နေ)မိတယ်။

Suddenly Hentzau jumped up onto the window ledge. He laughed at the other men and then he jumped from the ledge into the moat.

At the same time de Gautet came to the door. He was beside me but he did not see me. My knife came down in his heart. Then I got his keys — the keys to the guard room and the king's cell.

I ran to the door of the guard room. I heard two voices in the room: Detchard's and Bersonin's. I thought, "I can kill one man but the other man will kill the king."

ဟန်တလော က ရုတ်တရက်ထခုန်ပြီး ပြတင်း
ပေါက်ဘောင်ပေါ်ကို တက်လိုက်တယ်။ အခြားလူတွေ
ကို လှောင်ပြောင်ရယ်မောပြီး ပြတင်းပေါက်ဘောင်
ပေါ်ကနေ ကျုံးရေထဲကို ခုန်ချသွားပါတယ်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ဒီဂေါတက် တံခါးဆီကို
ရောက်လာပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်နံဘေး ရော့ဇာန်
နေပေမယ့် ကျွန်တော့်ကို မမြင်ဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဓါး
က သူ့ရဲ့ နှလုံးသားထဲကို နစ်ဝင်သွားစေတယ်လေ။
ပြီးတော့ ကျွန်တော် . . သူ့ဆီကသော့တွေကို ယူလိုက်
တယ်။ အစောင့်ခန်းနဲ့ ဘုရင့်အခန်းကို ခတ်ထားတဲ့
သော့တွေလေ . . . ။

အစောင့်ခန်းကို ကျွန်တော် ပြေးပြီးသွားတယ်။
အခန်းထဲက အသံနှစ်သံကို ကြားရတယ်။ ဒက်ချပ်
နဲ့ ဘာဆိုနှင့် တို့ရဲ့ အသံတွေပေါ့။ ကျွန်တော် တွေး
(နေ)မိတယ်။ “တစ်ယောက်ကိုတော့ ငါသတ်နိုင်တယ်။
ဒါပေမယ့် အခြားလူတစ်ယောက်က ဘုရင်ကိုသွားပြီး
သတ်လိမ့်မယ်”

Suddenly the door opened! Bersonin was in front of me! He jumped back. I ran at him and my sword hit his. He was a brave man but not a good swordsman. He was soon dead.

I turned but Detchard was not there. His gun was on the table but he had his sword and he was in the king's cell. Perhaps the king was already dead. I ran to the door of the cell and opened it.

The king stood in the corner of his cell. He was ill and he could not fight. But there was another man between Detchard and the king. It was the doctor. The doctor was a brave man:

တံခါးက ရုတ်တရက် ပွင့်သွားတယ်။ ကျွန်တော့် ရှေ့ကို ဘာဆိုနှင့် (ဘွားခနဲ) ပေါ်လာပါတယ်။ သူက နောက်ပြန်ခုန်ပြီး ဆုတ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်က ရှေ့ကိုတက်ပြီး တိုက်တော့၊ သူ့ကို ကျွန်တော့် ဝါးချက် ထိသွားတယ်။ သူက ရဲရင့်တဲ့သူတစ်ယောက်တော့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝါးကျွမ်းကျင်တဲ့ ဝါးသမား ကောင်းတစ်ယောက်တော့ မဟုတ်ဘူး။ မကြာမီမှာပဲ သူသေဆုံးသွားပါတယ်။

ကျွန်တော် လှည့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒက်ချပ် က အခန်းထဲမှာ မရှိတော့ပါဘူး။ သူ့ သေနတ်က စားပွဲပေါ်မှာ . . . ဒါပေမယ့် သူ့မှာ ဝါး ရှည်ပါသွားတယ်။ သူက ဘုရင့်အခန်းထဲမှာ (ရောက် နေလောက်ပြီ) “ဘုရင်မင်းမြတ် သေဆုံးနှင့်ပြီ လား . . .” (လို့တွေးရင်း) ဘုရင့်အခန်းကို အမြန်ဆုံး ပြေးပြီး တံခါးကို ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။

ဘုရင်လေးက အခန်းဒေါင့်မှာ ရပ်နေပါတယ်။ သူက နာမကျန်းဖြစ်နေတော့ မတိုက်ခိုက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘုရင်လေးနဲ့ ဒက်ချပ် တို့ကြားမှာ လူ တစ်ယောက်ရှိနေပါတယ်။ (ရှိနေ) သူက ဆရာဝန်ပေါ့။ ဆရာဝန်က သတ္တိရှိတဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။

He held Detchard's arms. But Detchard was stronger and the doctor fell. I ran in but Detchard's sword went through him.

Then I fought with Detchard. I am a good swordsman but he was better. He drove me back. I saw a smile on his face. Then his sword cut my chest.

Suddenly the king was behind Detchard. The king held a chair in front of him.

"Come on!" I shouted. "Drive the chair at his legs!"

သူက ဒက်ချပ် ရဲ့ လက်မောင်းကို (ဖမ်း)ကိုင်ထား
တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒက်ချပ် က သူ့ထက်ပိုပြီး အား
ကောင်းတော့ ဆရာဝန် လဲကျသွားတယ်။ ကျွန်တော်
က (အခန်းထဲကို) အပြေးလေး ဝင်သွားပါတယ်။ ဒါ
ပေမယ့် ဒက်ချပ် ရဲ့ ဓါးက သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ထိုးဖောက်
ဝင်ရောက်သွားပြီလေ . . . ။

အဲဒီနောက် ကျွန်တော်က ဒက်ချပ် နဲ့ တိုက်
ခိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဓါးသမားကောင်းတစ်
ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက ကျွန်တော့်
ထက် ပိုတော်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဓါး(သိုင်းကွက်)ကြောင့်
ကျွန်တော် နောက်ကို ဆုတ်ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ မျက်နှာ
ပေါ်မှာ အပြုံး(ရိပ်ကလေးသန်းသွားတာ)ကို ကျွန်
တော် မြင်ရပါတယ်။ အဲဒီနောက် သူ့ရဲ့ ဓါးချက်က
ကျွန်တော့်ရင်ဘတ်ကို ထိသွားပါတော့တယ်။

ရုတ်တရက်ဆိုသလို ဘုရင်လေးက ဒက်ချပ်ရဲ့
နောက်ကို ရောက်သွားပါတယ်။ ဘုရင်လေးက သူ့ရှေ့
မှာရှိတဲ့ ကုလားထိုင်တစ်လုံးကို ကိုင်ထား(လိုက်)တယ်။

ကျွန်တော်က အော်ပြောလိုက်တယ်။ “ရှေ့ကို
တိုးပြီး သူ့ခြေထောက်ကို ကုလားထိုင်နဲ့ ရိုက်ချလိုက်”

But Detchard jumped to one side. He lifted his sword and it came down on the king. The king fell and Detchard turned to me again.

But Detchard's foot touched the blood of the dead doctor on the floor. He fell and I drove my sword through him.

Was the king dead? I ran to him. But then I heard a loud noise. It was the bridge. I thought, "Who's putting the bridge across? Are my friends coming or is it the duke's men?"

I took Detchard's gun from the table and ran to the bridge. I stopped at the door and listened. Then I heard a laugh. It was not Sapt, Fritz and the others. It was the laugh of Rupert Hentzau.

ဒါပေမယ့် ဒက်ချပ် က တစ်ဖက်ကို ခုန်ပြီး ရှောင်လိုက်တယ်။ (ပြီးတော့) သူ့ခါးကို မြှောက်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ဘုရင်လေးအပေါ်ကို ကျရောက်သွားပါတယ်။ ဘုရင်လေးက လဲကျသွားပါတယ်။ ဒက်ချပ်က ကျွန်တော့်ဘက်ကို လှည့်လိုက်ပြန်တယ်။

ဒါပေမယ့် ကြမ်းပြင်ပေါ်က ဆရာဝန်ရဲ့ သွေးတွေပေါ် တက်နင်းမိပြီး ဒက်ချပ် (ချော်)လဲသွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ခါးကို (သူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲ) ထိုးသွင်းလိုက်ပါတော့တယ်။

“ဘုရင်လေး သေပြီလား... ?” ကျွန်တော်က သူ့ဆီ အပြေးလေးသွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်အသံကြီး တစ်ခုကို ကြားရပါတယ်။ ရဲတိုက်နှစ်ခုကြားက တံတားကိုချတဲ့ အသံကြီးပေါ့။ ဘယ်သူတွေက တံတားကိုချနေတာပါလိမ့်...။ ငါ့မိတ်ဆွေတွေ ရောက်လာပြီလား...။ ဒါမှမဟုတ် မြို့စားရဲ့ လူတွေများလား...။

စားပွဲပေါ်က ဒက်ချပ် ရဲ့ သေနတ်ကိုယူပြီး တံတားဆီပြေးထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ တံခါးမှာရပ်ပြီး (အသံဗလံ)ကို နားထောင်တယ်။ ရယ်မောသံကြီးတစ်ခုကို ကြားရတယ်။ ဆက်ပ်၊ ဖရစ်စ် နဲ့ အခြားမိတ်ဆွေတွေရဲ့ အသံတော့မဟုတ်ဘူး၊ ရူပတ်ဟန်တလောရဲ့ ရယ်သံပေါ့။

I thought, "I'm alone. Johann hasn't opened the castle door and my friends can't help me."

I heard Hentzau's laugh again and he shouted, "The bridge is down, Michael! Come on, Michael, you dog! Come and fight with me!"

So Hentzau wanted to kill Michael! He didn't know that I was there!

I opened the door and looked out. Hentzau stood on the bridge. Six men stood at the other end of the bridge. They were afraid of him.

Suddenly I heard the voice of Antoinette de Mauban, "Michael's dead! He's dead!"

"Ha! Ha!" Hentzau shouted. "So I killed him and I didn't know it!"

“ငါက တစ်ယောက်တည်းရယ်၊ ဂျီဟန်း က
ရဲတိုက်တံခါးကို မဖွင့်ရသေးတော့၊ ငါ့မိတ်ဆွေတွေက
ငါ့ကို ကူညီနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး...” လို့ ကျွန်တော်
ထင်မိတယ်။

ဟန်တလော ရဲ့ ရယ်သံကို တစ်ခါထပ်ပြီး
ကျွန်တော် ကြားရပြန်ပါတယ်။ သူက အော်လိုက်
တယ်။ “တံတားကြီးကျသွားပြီ... မိုက်ကယ်၊ လာခဲ့
လေကွာ... ခွေးကောင်၊ လာစမ်းပါကွ... မင်းနဲ့ ငါနဲ့
ချကြမယ်လေ”

ဟန်တလော က မိုက်ကယ် ကို သတ်ချင်နေ
တာကိုး၊ ကျွန်တော်ဒီမှာ ရှိနေမှန်း သူမသိသေးပေ
ဘူး။

တံခါးကိုဖွင့်ပြီး ကျွန်တော်ကြည့်လိုက်တယ်။
ဟန်တလော က တံတားပေါ်မှာ ရပ်နေတယ်။ တံတား
ရဲ့ တစ်ဘက်ထိပ်မှာက လူခြောက်ယောက်၊ သူတို့က
သူ့ကိုကြောက်နေကြတယ်။

အင်တိုင်းနက်ဒီမော်ဘန် ဆီက အော်သံကို
ရုတ်တရက် ကြားလိုက်ရပါတယ်။ “မိုက်ကယ် သေ
သွားပြီ...၊ သူသေသွားပြီ”

“ဟာ... ဟာ!” ဟန်တလောက အော်လိုက်တယ်။
“ငါသတ်လိုက်တာ သူသေသွားတာကိုး... ငါ သိ
တောင်... မသိလိုက်ဘူး”

Then Antoinette came onto the bridge. She was in a red nightdress and she held a gun. She lifted the gun. Hentzau did not move. He just watched and laughed.

Suddenly I heard a great noise from the front of the new castle. I thought, "It's my friends! They're breaking the front door!"

Then Antoinette fired. The bullet did not hit Hentzau. She lifted her gun again. But she did not fire it again because Hentzau shouted, "I can't kiss and kill the same woman!" and then he jumped into the moat.

အဲဒီနောက် အင်တိုင်းနက် က တံတားပေါ်
တက်လာပါတယ်။ ညဝတ် ဝတ်ရုံအနီရောင်ကို ဝတ်
ထားတယ်။ လက်ထဲမှာလည်း သေနတ်နဲ့ . . .။ သူ(မ)က
သေနတ်ကို မြှောက်လိုက်တယ်။ ဟန်တလော က လှုပ်
ရှားမှု မပြုဘူး။ စောင့်ကြည့်ရုံ . . . ကြည့်ပြီး ရယ်နေပါ
တယ်။

ရုတ်တရက် ရဲတို့ကိုအသစ်ရဲ့ ရှေ့ဘက်က
ကျယ်လောင်တဲ့အသံတွေ ကြားရတယ်။ “ဒါ . . . ငါ့
မိတ်ဆွေတွေ . . .။ သူတို့က ရှေ့တံခါးကို ရိုက်ဖွင့်နေ
တာ (ဖြစ်မယ်)” လို့ ကျွန်တော် ထင်မိတယ်။

အဲဒီနောက် အင်တိုင်းနက် က သေနတ်နဲ့
ပစ်ထည့်လိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျည်ဆံက ဟန်တ
လော ကို မထိဘူး။ သူ(မ)က သေနတ်ကို တစ်ခါထပ်
ပြီး မြှောက်လိုက်ပြန်တယ်။ ဒါပေမယ့် . . . သေနတ်နဲ့
မပစ်ဖြစ်လိုက်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆို ဟန်တလော က
“(ကိုယ်ချစ်တဲ့မိန်းမကို ကိုယ်မသတ်ရက်ဘူးဟေ့) ဒီ
မိန်းကလေးတစ်ယောက်တည်းကိုပဲ မွေးမွေးလည်း
ပေး၊ သတ်လည်းသတ်တဲ့ အလုပ်မျိုး မလုပ်နိုင်ဘူး
ဟေ့ . . .” လို့ အော်ပြီး ကျုံးရေထဲကို ခုန်ချသွားလို့ပါပဲ။

ဆက်ပဲ နဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတွေရဲ့ အသံကို
ကျွန်တော်ကြားရပါတယ်။

I heard the voices of Sapt and my friends. I thought, "The king doesn't need me now." So I jumped from the bridge and swam after Hentzau.

"Hentzau! Stop!" I shouted.

But he was already out of the water. He stood and laughed at me. Then he ran.

I got out of the water and ran after him. But he was quick and I was wounded and tired. I lost him.

Then I heard a girl's cry. I ran on and found Hentzau on a horse. A girl was on the ground. It was her horse.

“ဘုရင်လေးက အခုဆိုရင် ငါ့ရဲ့အကူအညီ
ကို မလိုတော့ဘူး. . .” လို့ တွေးမိပြီး၊ တံတားပေါ်က
နေ ရေထဲကို ခုန်ချတယ်။ ဟန်တလော ရဲ့နောက်ကို
ရေကူးပြီး လိုက်ပါတယ်။

“ဟန်တလော. . . ၊ ရပ်လိုက်စမ်း” လို့ ကျွန်တော်
က အော်ပြောလိုက်တယ်။

ဒါပေမယ့် သူက ရေစပ်မှထွက်ပြီး ကမ်းပေါ်
ရောက်နေပြီ။ သူက ရပ်တန့်ပြီး ကျွန်တော့်ကို လှောင်
ရယ်. . . ရယ်လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် သူထွက်ပြေး
သွားပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း ကမ်းပေါ်တက်တယ်. . . ၊
သူ့နောက်ကို ပြေးပြီးလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက
မြန်တယ်၊ ကျွန်တော်က ဒဏ်ရာရထားတယ်၊ ပင်
လည်း ပင်ပန်းနေပြီ။ သူ့ကို ကျွန်တော် မျက်ခြေပြတ်
သွားပါတယ်။

အဲဒီနောက် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ရဲ့အော်
သံကို ကျွန်တော် ကြားရပါတယ်။ (အသံကြားတဲ့ဘက်
ကို) ကျွန်တော် ပြေးသွားတော့ ဟန်တလော ကို မြင်း
တစ်ကောင်ပေါ်မှာ တွေ့ရပါတယ်။ မိန်းကလေးတစ်
ယောက်က မြေပြင်ပေါ်မှာ (ဟန်တလော စီးနေတာ)
ဒီမိန်းကလေးရဲ့ မြင်းပေပဲ။

I shouted, "Get off and fight!"

"Fight? In front of a woman?" he laughed.

I was very angry. I did not think. I just ran at him and my sword cut his face. I fell to the ground. I thought, "Now he'll kill me."

But suddenly we saw a man on a horse. It was Fritz, my good friend, and he had a gun. Hentzau turned his horse and soon disappeared. In half a minute Fritz was with me.

“မြင်းပေါ်က ဆင်းခမ်း၊ ဟိုက်ကြမယ်”

“ဟိုက်ကြမယ်... ဟုတ်စ၊ မိန်းကလေးတစ်
ယောက်ရဲ့ ရှေ့မှာ တိုက်ခိုက်ရမှာလား...” လို့ ပြော
ပြီး သူ့က လှောင်ရယ်၊ ရယ်လိုက်တယ်။

ကျွန်တော် သိပ်ပြီးတော့ စိတ်ဆိုးသွားပါတယ်။
ကျွန်တော် (ဘာမှ) စဉ်းစားမနေတော့ဘူး။ သူ့ဆီကို
အမြန်ဆုံးပြေးပြီး သူ့မျက်နှာကို မီးနဲ့ ခုတ်ချလိုက်ပါ
တယ်။ ကျွန်တော် မြေပြင်ပေါ် လဲကျသွားတယ်။ “သူ
ငါ့ကို သတ်တော့မှာပဲ...” လို့ ထင်လိုက်မိတယ်။

ဒါပေမယ့် ရုတ်တရက် မြင်းစီးလာတဲ့ လူတစ်
ယောက်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့လိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်
မိတ်ဆွေကြီး ဖရစ်စ် ပေါ့၊ သူ့မှာ သေနတ်တစ်လက်
ပါလာတယ်။ ဟန်တလော က သူ့မြင်းကို (ချာခနဲ)
လှည့်ပြီး ပြေးပါတယ်။ မကြာမီမှာ ပျောက်ကွယ်သွား
ပါတယ်။ မိနစ်ဝက်လောက်ကြာတော့ ဖရစ်စ် က
ကျွန်တော့်ဆီ ရောက်လာတယ်။

"The king's alive, thanks to you," Fritz told me. "Marshall Strakencz is riding to the castle with soldiers. Colonel Sapt will tell Strakencz that Michael and the king have fought. He'll say, 'The king is wounded but alive.' Strakencz and the soldiers will see the real king. They must not see you."

"You're right. I'll stay here." I was very tired. I closed my eyes and slept on Fritz's arm.

The sound of horses woke me. It was morning. I saw the horses of Marshall Strakencz's soldiers. Then Fritz said, "They've gone. I can take you to the castle now."

“ဘုရင်မင်းမြတ် အသက်မသေဘူး၊ ခင်ဗျားကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်” လို့ ဖရစ်စ် က ကျွန်တော့်ကို ပြောတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် စထရာကင်းနက် လည်း သူ့စစ် သားတွေနဲ့အတူ ရဲတိုက်ကိုသွားနေပြီ။ ဗိုလ်မှူးကြီး ဆက်ပ် က မိုက်ကယ် နဲ့ ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ တိုက် ခိုက်ကြတယ်လို့ ပြောမယ်။ “ဘုရင်မင်းမြတ် ဒဏ်ရာရ တော်မူတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်ရှင်လျက်ရှိတယ်” လို့ ပြောလိမ့်မယ်။ စထရာကင်းနက် နဲ့ စစ်သားတွေက တကယ့် ဘုရင်မင်းမြတ်နဲ့ တွေ့လိမ့်မယ်။ သူတို့က ခင်ဗျားကို တွေ့သွားလို့ မဖြစ်ဘူး။”

“ခင်ဗျားပြောတာ မှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒီမှာပဲ နေပါ့မယ်. . .” ကျွန်တော် သိပ်ပြီး မောပန်း နေပါတယ်။ မျက်လုံးတွေကို မှိတ်ပြီး ဖရစ်စ် ရဲ့ လက် မောင်းပေါ် (မှိပြီး) အိပ်လိုက်တယ်။

မြင်းတွေရဲ့ အသံက ကျွန်တော့်ကို (အိပ်ရာ က) နိုးလာစေတယ်။ နံနက်မိုးသောက်ချိန်ရောက်နေ ပြီလေ။ ဗိုလ်ချုပ် စထရာကင်းနက် စစ်သားတွေရဲ့ မြင်းတွေကို ကျွန်တော် တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဖရစ်စ် က ပြောလိုက်တယ်။ “သူတို့ထွက်သွားကြပြီ။ အခုဆိုရင် ကျွန်တော်က ခင်ဗျားကို ရဲတိုက်ဆီ ခေါ် သွားလို့ရပြီ”

We stood up. Suddenly we saw a carriage. It followed the soldiers, and Sapt rode beside it. A woman was in the carriage.

"It's Flavia!" Fritz said. "She mustn't see you!"

The carriage stopped and then it turned.

"She's already seen me."

Flavia's carriage came closer. I sat down and put my face in my hands. I could not look at her. She jumped from the carriage and ran to me.

"Rudolph! Are you wounded?" She held me in her arms and I kissed her.

Then Sapt spoke. "Don't kiss him. He's not the king."

"What do you mean?" Flavia asked angrily. "Don't I know my love?"

ကျွန်တော်တို့ ထပြီး ရပ်လိုက်ကြတယ်။ ချက်
ချင်းဆိုသလိုပဲ မြင်းရထားတစ်စီးကို မြင်ရပါတယ်။
စစ်သားတွေ လိုက်ပါလာပါတယ်။ ရထားရဲ့ဘေးမှာ
ဆက်ပ် က မြင်းစီးပြီး လာပါတယ်။ ရထားထဲမှာက
အမျိုးသမီးတစ်ယောက်...

“အဲဒါ ဖလေဇီယာ ပေါ့၊ သူ(မ)က ခင်ဗျားကို
မြင်သွားလို့ မဖြစ်ဘူး..” လို့ ဖရစ်စ် က ပြောတယ်။

မြင်းရထားက ရပ်သွားတယ်၊ ပြီးတော့ ပြန်
လှည့်လာပါတယ်။ “သူ(မ)က ကျွန်တော့်ကိုမြင်သွားပြီ”

ဖလေဇီယာ ရဲ့ ရထားက နီးသထက်နီးလာ
ပါပြီ။ ကျွန်တော်က ထိုင်ချလိုက်ပြီး လက်ဝါးတွေပေါ်
မှာ မျက်နှာကိုအုပ်ထားလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
သူ(မ)ကို မကြည့်ရဲပါဘူး၊ သူ(မ)က ရထားပေါ်မှ
ခုန်ဆင်းပြီး ကျွန်တော့်ဆီ ပြေးလာပါတယ်။

“မောင်တော်ရှုဒေါ်ဖ်.. မောင်တော် ဒဏ်ရာ
ရနေတယ်ဆို” လို့ဆိုပြီး ကျွန်တော့်ကို ပွေ့ဖက်လိုက်ပါ
တယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူ့ကို မွှေးကြူမိပါတယ်။

ဆက်ပ် က ပြောလိုက်တယ်၊ “သူ့ကို မနမ်းနဲ့
သူက ဘုရင်မဟုတ်ဘူး”

“ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ..” လို့ ဖလေဇီယာ က

ဒေါသတကြီး မေးလိုက်တယ်။ “ကျွန်မရဲ့အချစ်ကို
ကျွန်မ မသိဘူးများ ထင်သလား”

Nobody spoke.

"He is the king! He is my love!"

"Your love, Madame," Sapt said, "but not the king."

"Rudolph! Look at me!" She took my face between her hands.

Then I spoke, "I'm sorry Madame. I am sorry. I'm not the king."

Her face was close to mine. It was very white, and her eyes ... I will never forget those eyes, first angry, then afraid. They looked at me, they looked into me and they understood. And then they closed.

ဘယ်သူမှ စကားမဟ (ဝံ)ကြတော့ပါဘူး။

“သူက ဘုရင်၊ သူက ကျွန်မရဲ့ အချစ်”

“သခင်မရဲ့ အချစ်တော့ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်
သခင်မ၊ ဒါပေမယ့် ဘုရင်မဟုတ်ဘူး”

“မောင်တော်ရှုဒေါ်ဖ် . . . နှမတော်ကို ကြည့်
စမ်းပါ” သူ(မ)က ကျွန်တော့်ရဲ့ မျက်နှာကို လက်ဖဝါး
နှစ်ဖက်နဲ့ကိုင်ပြီး (မော့)ခိုင်းပါတယ်။

“ဝမ်းနည်းပါတယ် . . . ကျွန်တော် သိပ်ကို
ဝမ်းနည်းရပါတယ် . . ကျွန်တော် ဘုရင်မဟုတ်ပါဘူး”

သူ(မ)ရဲ့ မျက်နှာလေးက ကျွန်တော့်မျက်နှာနဲ့
ကပ်လျက် နီးနီးလေး။ သူ့မျက်နှာလေးက (သွေးဆုတ်
သွားသလို) ဖြူဖပ်ဖြူရော်ဖြစ်သွားတယ်။ ပြီးတော့ သူ
မျက်လုံးလေးတွေ . . . ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မေ့
ပျောက်နိုင်စွမ်းရှိတော့မယ် မဟုတ်တဲ့ ဒီမျက်လုံးလေး
တွေ၊ ပထမ ဒေါသရိပ်လွှမ်းသွားတယ်။ ပြီးတော့
စိုးထိတ်မှုတွေ . . . ။ သူ့ရဲ့ မျက်လုံးလေးတွေက ကျွန်
တော့်ကို ကြည့်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့် နှလုံး
သားကို ထိုးဖောက်ပြီး ကြည့်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့
နားလည်သဘောပေါက်သွားတဲ့ပုံပါပဲ။ ပြီးတော့
သူ(မ)ရဲ့ မျက်လုံးလေးတွေကို မှေးမှိတ်လိုက်ပါတော့
တယ်။

That evening I saw the king in his bed. "I wanted you to stay in Ruritania with me, cousin Rudolph," the king said. "But Colonel Sapt says 'No'."

"He's right," I said. "My work's finished. Now nobody must know."

Before I left the king, he said, "Rudolph, I was not a bad king, but you were a good king. You have shown me a lot. I thank you for that, for my life and my country."

I left him and Fritz told me, "Flavia wants to see you. We've told her everything."

အဲဒီနေ့ ညနေမှာ ဘုရင်လေးကို အိပ်ရာ ပေါ်မှာ (လဲလျောင်းနေတုန်း) ကျွန်တော် သွားတွေ တယ်။ “ကျွန်ုပ်နဲ့အတူ ဂွဏ်တေးနီးယား မှာ နေစေချင် သေးတာ. . . ညီတော်မောင်. . . ဒါပေမယ့် ဗိုလ်မှူးကြီး ဆက်ပ် က မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ပြောတယ်။”

“သူ(ပြောတာ)မှန်ပါတယ် အရှင်၊ ကျွန်တော် မျိုး (ဆောင်ရွက်ရမယ့်)လုပ်ငန်းတွေလည်း ပြီးဆုံးပြီပဲ၊ (ဒီကိစ္စတွေကို) အခု. . . ဘယ်သူမှ သိလို့မဖြစ်ပါဘူး။”

ဘုရင်လေးဆီကနေ ကျွန်တော် ထွက်ခွာမလာ ခင်မှာ ဘုရင်လေးက ပြောကြားလိုက်တယ်။

“ရှုဒေါ်ဖ်. . . ကျွန်ုပ်က မင်းဆိုးမင်းညံ့တစ် ယောက်တော့ မဟုတ်ဘူးဗျ၊ ဒါပေမယ့် သင်က မင်း ကောင်းမင်းမြတ် တစ်ပါးပေပဲ။ ကျွန်ုပ်ကို ရှေ့ဆောင် လမ်းပြသွားတာတွေအများကြီးပဲ။ အဲဒီအတွက် သင့်ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့ အသက်အတွက်ရော၊ ကျွန်ုပ်တိုင်းပြည်အတွက်ပါပေါ့။”

ကျွန်တော် သူ့ဆီက ထွက်ခွာလာတော့ ဖရစ်စ် က ကျွန်တော့်ကို ပြောတယ်။

“ဖလေဗီယာ က ခင်ဗျားကို တွေ့ချင်တယ်တဲ့၊ ကျွန်တော်တို့က သူ(မ)ကို အရာရာအားလုံး (ဇာတ်စုံ ခင်းပြီး) ပြောပြလိုက်ပြီ။”

Fritz took me out of the castle to a small garden. Princess Flavia did not look at me.

I walked to her, went down on one knee and kissed her hand. She did not move or speak. I stood up. Then I looked at her white face and I said, "Flavia!"

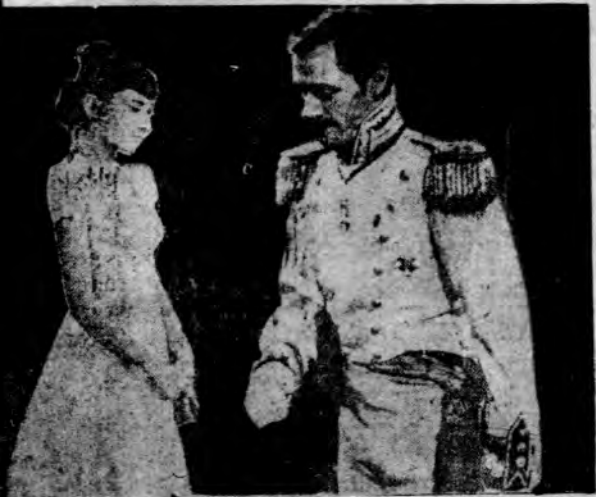
She touched my arm and said, "Don't stand. You're wounded." Then she put her hand on my face.

"Your head is hot."

ဖရစ်ဇ်က ရဲတိုက်ရဲ့ အပြင်ဘက်ဥယျာဉ်လေး
တစ်ခုဆီကို ခေါ်သွားပါတယ်။ မင်းသမီး ဖလေဗီ
ယာ က ကျွန်တော့်ကိုမကြည့်ဘဲ (မျက်နှာလွှဲ)ထားပါ
တယ်။

ကျွန်တော်က သူ(မ)ထံသွားတယ်၊ ဒူးတစ်ဖက်
ထောက်ပြီး သူ(မ)ရဲ့ လက်ကလေးကို နမ်းလိုက်ပါ
တယ်။ သူ(မ)က လှုပ်လည်းမလှုပ်၊ စကားလည်း
မပြောဘူး၊ ကျွန်တော် မတ်တပ်ထပြီး ရပ်လိုက်ပါ
တယ်။ ပြီးတော့ ဖြူရော်နေတဲ့ သူ(မ)ရဲ့ မျက်နှာလေး
ကိုကြည့်ပြီး... ခေါ်လိုက်မိတယ်။ “ဖလေဗီယာ...”

သူ(မ)က ကျွန်တော့်လက်မောင်းကို ကိုင်လိုက်
ပြီး... “မတ်တပ်မရပ်နဲ့လေ...၊ ရှင် ဒဏ်ရာရ
ထားတယ် မဟုတ်လား...” သူ(မ)က သူ(မ)ရဲ့
လက်ကလေးနဲ့ ကျွန်တော့်မျက်နှာကို စမ်းကြည့်
တယ်...၊ ခေါင်း(ကိုယ်)တွေလည်း ပူနေပါလား”

I wanted to say, "Sorry for everything," but I said, "I love you. There will never be another woman in all the world for me. But I'm sorry. Oh Flavia! I am sorry!"

"You've done nothing wrong," she said.

"I'm going tonight."

"No, no, no! Not tonight!"

"I must. I can't stay."

"If I could come with you ..." she said very quietly.

"Don't talk about it!" I said. But then I said, "Yes, come with me. Come with me, my love!"

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက “အရာရာအတွက် ဝမ်းနည်းပါတယ်ဗျာ၊” ဒါပေမယ့် တကယ်ပြောထွက်

သွားတာက “မင်းကို ကိုယ်ချစ်တယ်ကွာ၊ ဟောဒီတစ် လောကလုံးမှာ (မင်းကလွဲပြီး) ကိုယ့်အတွက်၊ အခြား မိန်းမတစ်ယောက်ကို ဘယ်တော့မှ ချစ်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး... ဒါပေမယ့်... ကိုယ် ကြေကွဲရပါတယ်။ ဖလေဗီယာ အို... ဖလေဗီယာ ရယ်၊ (ကိုယ် ရင်နှင့်အောင်ခံစားပြီး) ကြေကွဲရပါတယ်... ကွယ်”

“ရှင်... တစ်ခုမှ အမှားအယွင်း မလုပ်ခဲ့ပါ ဘူး...” လို့ သူ(မ)က ဆိုတယ်။

“ကိုယ်... ဒီညပဲ ပြန်တော့မယ်”

“အို... မဟုတ်တာ၊ ဒီည မပြန်ပါနဲ့ဦးလေ”

“ပြန်ကို ပြန်ရမယ်ကွယ်... ကိုယ်နေလို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။”

“ကျွန်မသာ ရှင်နဲ့အတူ လိုက်လို့ရမယ်ဆိုရင် လေ...” လို့ သူ(မ)က တိုးတိတ်ညင်သာ ပြောလိုက် ပါတယ်။

“ဒီကိစ္စကို မပြောပါနဲ့တော့ကွယ်”လို့ ကျွန် တော်က ပြောလိုက်မိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကပဲ “ဟုတ်တယ် ကိုယ်နဲ့လိုက်ခဲ့ပါ... ကိုယ်နဲ့လိုက်ခဲ့ပါ လား အချစ်ရယ်”

Her eyes were wet. She said softly, "I love you. I want to go with you to the end of the world. But is love the only important thing? I can't leave Ruritania. The king and the people need me. You did the right thing, dear, and now I must do the right thing, too. I'll always love you. Always."

"And I'll always love you," I answered.

"Kiss me, my dear, and go."

I kissed her and she held me. She said my name again and again and again. And then I left her.

သူ(မ)ရဲ့ မျက်ဝန်းမှာ မျက်ရည်စလေးတွေက
ရွဲစုဝေလည်လာပါတယ်။ သူ(မ)က နူးညံ့မြတ်နိုးစွာနဲ့
“ကျွန်မလေ . . . ရှင့်ကိုချစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမြေ
အဆုံးထိ ရှင်နဲ့အတူ လိုက်ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
“အချစ်”တစ်ခုတည်းပဲ အရေးကြီးတဲ့ဖြစ်ရပ်လား (လို့
ကျွန်မ စဉ်းစားရပါတယ်) ရှုခိုတေးနီးယား ကနေပြီး
ကျွန်မ မခွာနိုင်ဘူး . . . ၊ ဘုရင်မင်းမြတ်နဲ့ ပြည်သူ
လူထုက ကျွန်မကို လိုအပ်နေတယ်။ ရှင်လည်း မှန်
ကန်တဲ့ အရာကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ပေတာပဲ အချစ်ရယ်၊
အခု . . . ကျွန်မလည်းပဲ မှန်ကန်တဲ့အရာကို လုပ်ရ
ပေတော့မယ်၊ ကျွန်မလေ ရှင့်ကို ထာဝရ ချစ်နေမှာ
ပါ . . . ၊ အမြဲ . . . အစဉ် . . . ထာဝရ . . . ပေါ့။

“ကိုယ်လည်း မင်းကို အမြဲထာဝရ ချစ်နေမှာ
ပါ . . . အချစ်ရယ် . . .” လို့ ကျွန်တော်က ပြောတော့ . . .

“ကျွန်မကို (နောက်ဆုံးအနေနဲ့) အချစ်၊ အနမ်း
ပန်းတွေ ပေးစမ်းပါဦး အချစ်ရယ်၊ မွေး . . . စမ်းပါဦး။
ပြီးတော့မှ ခွဲခွာကြတာပေါ့ . . . ၊ အချစ်ရယ် . . .”

ကျွန်တော်က သူ(မ)ကို မွေးကြူမိပါတယ်။
သူ(မ)ကလည်း ကျွန်တော့်ကို ထွေးပိုက်ပွေဖက်ထား
ပါတယ်။ ကျွန်တော့်နာမည်ကိုလည်း ထပ်ခါထပ်ခါ
ထပ်ခါ အကြိမ်ကြိမ် ခေါ်ဆိုရေရွတ်ရင်းနဲ့ “အို . . .

Sapt and Fritz were ready with three horses. We rode through the evening and night. In the early morning Ruritania was behind us. We stopped at a small station and here we said goodbye.

ရုဒေါ့ဖ် ရယ်. . . ”

အဲဒီနောက် ကျွန်တော်လည်း သူ(မ)ဆီကနေ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာခဲ့ရပါတော့တယ်. . .

ဆက်ပဲ နဲ့ ဖရစ်ဇ် တို့ဟာ မြင်းသုံးကောင်နဲ့ အတူ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ။ တစ်ညနေလုံးနဲ့ တစ်ညလုံး ကျွန်တော်တို့ မြင်းစီးပြီး ခရီးနှင့်ခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်ခင်းမှာတော့ ရှုရီတေးနီးယား ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နောက်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါပြီ. . . ။ ဘူတာရုံလေးတစ်ရုံမှာ ကျွန်တော်တို့ ရပ်နားကြပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာခဲ့ကြပါတယ်။

အဲဒီအချိန်ကတည်းက ကျွန်တော်ဟာ “အင်္ဂလန်”မှာ အေးအေးလူလူပဲ နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းပဲ ရှုရီတေးနီးယား နားက မြို့လေးတစ်မြို့ကိုသွားပြီး ဖရစ်ဇ် နဲ့ တွေ့ဆုံပါတယ်။ ရှုရီတေးနီးယား မှ သတင်းအစုံအလင်ကို ဖရစ်ဇ်က ပြောပြ(လေ့ရှိ)ပါတယ်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းပဲ. . . (ဖရစ်ဇ် က ကျွန်တော့်အတွက်) နှင်းဆီနီတစ်ပွင့်ရယ် စကားလုံး (၃)လုံးပဲပါတဲ့ ရွာလေးတစ်စောင်ရယ်ကို ယူလာ(လေ့ရှိ)ပါတယ်။

I have lived quietly in England since then. But every year I go to that small town near Ruritania and I meet Fritz. He tells me all the news from Strelsau, and every year he brings me a red rose and a piece of paper with three words:

Rudolph — Flavia — Always

and I send the same to her, the queen of Ruritania.

“ရှုဒေါ်ဖ်.. ဖလေဗီယာ.. သက်ဆုံးတိုင်”
ကျွန်တော်ကလည်း ရှုရီတေးနီးယား မိဖုရား
(ဖြစ်နေတဲ့) သူ(မ)ထံကို အလားတူ... ပေးပို့မြဲ
ပါပဲ....

မောင်သိန်းကျင်

အောင်မြင်စွာ

ကောင်းစွာ

မိမိ

Princess Diana

LOVE & DEATH
OF A PRINCESS

Diana
ကို
ချစ်သူ
အဖြစ်
ရရှိ

မိမိ
အောင်မြင်စွာ
ကောင်းစွာ

Gal

Gal

ဆီမှတ်စွယ်စုံ
မကားလုံးမသေသာ
ဆရာဝန်များ

VOCABULARY
MYANMAR - ENGLISH
(Words & Meanings)

မြန်မာ

